

RUMUNSKA PREPOVEDALA RUSOM PLOVBO PO REKI DONAVI.

POROČA SE, DA JE ZAVZELA BOLGARSKA ARMADA PRIZREN.

RUMUNSKA HOČE BAJE NA VSAK NAČIN OSTATI NEVTRALNA.

FRANCOZI SE BODO MORALI V NAJKRAJŠEM ČASU UMAKNITI IZ MACEDONIJE. — VENIZELOS JE SKUŠAL DOKAZATI, DA ZAVEZNIKI NE KRŠIJO NEVTRALNOSTI GRŠKE. — AVSTRIJCI SO DOSPILI ŽE DO PLEVLJA V ČRNIGORI. — KAKOR KAŽE, SE RUMUNSKA NE BO PRIDRUŽILA RUSOM. — NA BALKANU JE NASTALO ZELO SLABO VREME. — RUSI SO HOTELI ZASESTI TEHERAN. — PROTEST PERZIJSKEGA ŠAHA.

ZAVEZNIŠKA POROČILA

Stališče Rumunske.

London, Anglija, 30. novembra. Iz Bukarešte poročajo, da je Rumunska vlada obvestila Rusijo da bo ostala na vsak način nevtralna. Rumunska vlada ne bo dovolila ruskim ladjam pluti po Donavi. Donava je naravnost prenapolnjena z minami.

Vesti, da sta se Rusija in Rumunska že sporazumeli, so neresnične.

Grška protestira.

London, Anglija, 20. novembra. Atenski dopisnik je sporočil tukajšnji Reuterjevi agenturi sledeče:

Grška bo toliko časa prijazna zaveznikom, dokler ne bodo začeli namenoma kršiti njene nevtralnosti. Kakorhitro se enkrat to zgodi, ne smejo zavezniki od Grkov ničesar več pričakovati.

Grška vlada je že vložila protest, ker so se zavezniki takorekoč polastili Soluna in se obnašajo v njem kot pravi gospodarji. Solun je edino grško pristanišče, ki je sedaj v vojni precej velikega pomena, zato je pa potreba, da bo to pristanišče grško in ne angleško ali francosko.

Prodiranje proti Bitolju.

Pariz, Francija, 30. novembra. Havas-agentura je dobila iz Soluna poročilo, da Srbi ne morejo zaradi Bitoljarov v njihovem prodiranju proti Bitolju. Severno od Bitolja se je vnela v petek zjutraj bitka in je trajala 24 ur neprenehoma. Pri nekem mestu je ležalo po končani bitki na stotine mrtvecev. Srbi so se morali umakniti in niso imeli več časa, da bi razstrelili most.

Odločilna bitka se bo vnela na višinah v neposredni bližini Bitolja.

Srbski polkovnik Vasić, ki je svoj čas odvel Turkom Bitolju, in je tudi sedaj vrhovni poveljnik v mestu, je izjavil, da se bodo njegovi vojaki branili do zadnje kaplje krvi. Vzdružali bodo do konca, pa tudi če pride do pocestnih bojev.

Na razpolago ima samo 3000 mož, vendar upa, da bo zdrobil sovražniški odpor.

V Solun je dospelo trinašdeset srbskih poslancev.

Pariz, Francija, 30. novembra. Poročilo, ki ga je izdala danes črnogorska vlada, se glasi:

28. novembra se je posrečilo sovržnikom zavzeti Fočo Metalko in Prijepolje. V bojih smo vjeli 54 mož in enega častnika. Na ostalih frontah se ni ničesar posebnega pripetilo. Ministrski predsednik Pasić in drugi člani srbske vlade so dospeli v Skader. Kam se bodo odločili, se dosedaj še ni moglo dognati.

Bolgari v Mrzenu.

Pariz, Francija, 30. novembra. Brzojavka, ki jo je dobila danes Havasova agentura, se glasi:

Ker je zavladalo na Balkanu zadnje dni zelo slabo vreme, imajo zavezniki velike težave z oskrbovanjem svojih ljudi s proviantom.

Neki francoski poizvedovalci oddelek je sporočil, da so zavzeli Bolgari Mrzen, ki leži ob desnem bregu reke Černe.

Bolgari včeraj niso napadali Bitolja.

lo, da so poslali Turki na bolgarsko obrežje 20.000 svojih vojakov.

Iz zanesljivega vira se je doznalo, da so poslali Turki na bolgarsko obrežje 20.000 svojih vojakov.

Iz zanesljivega vira se je doznalo, da so poslali Turki na bolgarsko obrežje 20.000 svojih vojakov.

Iz zanesljivega vira se je doznalo, da so poslali Turki na bolgarsko obrežje 20.000 svojih vojakov.

lo, da so poslali Turki na bolgar-

sko obrežje 20.000 svojih vojakov. Bolgarska pristanišča čuvaro nemški in avstrijski podmorski čolni.

Avstrijci so poslali v Bolgarsko 305 velikih topov, s katerimi bodo branili one kraje, kjer imajo Nemci spravljene svoje zrakoplove.

Begunci.

London, Anglija, 20. novembra. Neki dopisnik poroča, da je pobegnulo v Albanijo kakih 250.000 srbskih žena, otrok in starecev.

Bitolj v bolgarskih rokah?

London, Anglija, 20. novembra. Pozno zvečer je dospela z Aten brzojavka, ki naznanja, da so zavzeli Bolgari Bitolj. Ker je bilo že včeraj sporočeno, da so Srbi mesto zapustili, je ta novica precej vrjetna. V mestu je bilo 5000 srbskih vojakov, ki so pobegnili v južni del Albanije.

Srbi so brez artilerije.

London, Anglija, 20. novembra. V južni del Albanije je pobegnulo doselej kakih 80.000 vojakov. — Vojaki so brez artilerije in deloma tudi brez drugega orožja. Jesti dobivajo samo enkrat na dan.

Izkrcavanje čet.

Pariz, Francija, 30. novembra. Francoski generalni štab poroča, da zavezniki se neprestano izkrcujejo svoje čete v Solunu. Pri tem jih sicer precej ovira slabo vreme, toda za to se ne zmenijo dosti ker so z vsem potrebnim izborno preskrbljeni.

Posadka bo kmalo tako močna, da bo stopila proti Bolgarom v ofenzivo.

Ministrski predsednik Pasić in drugi člani bolgarske vlade so dospeli v Skader. Za diplomatični kor se ne ve, kje se nahaja.

Zavezniki še vedno upajo.

London, Anglija, 30. novembra. Situacija za zaveznike na Balkanu se je zopet poslabšala, ker se Rumunska, na katero so stavili vse upanje, noče združiti z Rusi. Rumunska je opetovano omenila, da hoče ohraniti svojo nevtralnost, in da bo odločna sovražnica vsakemu, kdor bi se ji upal kratiti pravice. Zavezniki pa še kljub temu upajo, da se bo vse še dobro izeklo.

Grška.

London, Anglija, 30. novembra. Odgovor, ki ga je podala grška vlada na zavezniško noto, ni zadovoljiv. Grški kralj ne bo dovolil, da bi kdo kršil nevtralnost Grške.

Če zavezniki ne bodo hoteli modificirati svojih zahtev, je naravnost izključeno, da bi se prijateljstvo obnovilo.

Angleški vojni minister.

London, Anglija, 30. novembra. Poročeno je že bilo, da se je mudil angleški vojni minister dal čas v Atenah in da se je posvetoval z grškim kraljem Konstantinom. — Pri banketu, pri katerem je bil navzoč tudi grški ministrski predsednik Skudilis, se je sicer povdarjalo prijateljstvo med Grško in Francijo, ko je pa neki govornik nastopil in začel govoriti, da mora ostati grška vlada nevtralna, je angleški vojni minister nato vstal in še isti večer odpotoval. Zatem se je mudil nekaj časa v Rimu, pozneje je pa dospel v Pariz.

Koncentracija ruskih čet.

Pariz, Francija, 30. novembra. Iz Petrograda poročajo, da je za-

čela ruska vlada koncentrirati ob svojo mejo veliko množino rumunski vojaštva. Ruski generalni štab je zapovedal izkrcati v Reni in Ismailu nekaj svojega vojaštva, toda te čete niso tako močne, da bi mogle stopiti v akcijo. Sestoje večidel iz rekrutov in malo izvežbanih mož.

AVSTRIJSKO - NEMŠKO - BOLGARSKA POROČILA.

Prizren v bolgarskih rokah.

Berlin, Nemčija, 30. novembra. Poročilo, ki ga je izdala vrhovno poveljstvo nemške armade, se glasi:

Pri Rudniku, jugovzhodno od Mitrovice, je poginela armada generala Koevessa sovražne čete nazaj. Zapadno od Situee so vjeli Nemci preko 1000 srbskih vojakov.

Bolgarske čete so zavzele 28. novembra mesto Prizren. Pri tem so vjeli 3000 Srbov in zaplenile 8 strojnih topov.

Jugozapadno od Priboja smo poginili Črnogorce proti Plevlju.

Pretirana poročila.

Berlin, Nemčija, 30. novembra. Poročila, da zbirajo Rusi na rumunski meji veliko svojega vojaštva, so zelo pretirana. Število koncentriranih čet je malenkostno, poleg tega je pa tudi treba pripomniti, da ti vojaki niso izvežbani in da so po večini sami rekruti.

Izkrcavanje čet.

Berlin, Nemčija, 30. novembra. Zavezniki še vedno privajo in zadržujejo, da se iz izkrcavanjem čet ne krši grške nevtralnosti, toda grška vlada je popolnoma drugačnega mnenja. Ni več daleč čas, ko bo grška vlada nastopila odločno proti zaveznikom in jim prepovedala operacije v njenem ozemlju.

Bivši ministrski predsednik Venizelos je nekaj časa zagovarjal zaveznike, ko so mu pa na podlagi ustave dokazali, da nima nikdo pravice kršiti grške nevtralnosti, je popolnoma utihnil.

Francozi in Angleži so sedaj jasno dokazali, da je njihova deviza: Pravice ima oni, kdor je močan.

Proti Črnigori.

Dunaj, Avstrija, 30. novembra. Ofenziva proti Črnigori se čisto normalno razvija. Avstrijske čete, ki so začele prodirati iz Sandžaka v Črnogoro, so se približale Plevlju.

Poročilo, ki ga je izdal avstrijski generalni štab, se glasi:

Nasle čete so potisnile Črnogorce do Plevlja.

Jugovzhodno od Mitrovice so presenetili naši vojaki močno srbsko posadko in vjeli 200 mož.

Zavezniki morajo iz Macedonije.

Berlin, Nemčija, 30. novembra. Bolgarski generalni štab naznanja, da so poginili Bolgari Srbe iz Bitolja in Prilepa in da so se morali Francozi umakniti.

Francozi se neprestano umikajo, in kakor kaže, jih bomo poginili v grško ozemlje. Angleži so tako slabi, da sploh ne pridejo v poštev.

Položaj v Mezopotamiji.

Berlin, Nemčija, 30. novembra. Angleško-indijske čete se neprestano pomikajo iz Mezopotamije. Zadnje dni je obležalo na bojišču preko 1000 mrtvih. Turki so zaplenili razen strojnih pušk tudi veliko množino vojnega materiala.

Perzijski šah je izjavil, da je voljan dati Rusom nekaj koncepcij, odločno pa zahteva, da morajo ruski in angleški vojaki takoj zapustiti perzijsko ozemlje.

Z zapadnih bojišč.

Na zapadni fronti je zavladal deloma mir. Obstreljevanje nemških postojank.

Berlin, Nemčija, 30. novembra. V današnjem oficijelnem poročilu se glasi, da so se omejevali boji na zapadni fronti na artilerijske spopade, na metanje bomb in ročnih granat ter na operacije z minami, ki so se vršile na različnih točkah.

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 30. novembra. Vojno ministristvo pravi, da nima včerajšnjemu večernemu poročilu dostaviti ničesar važnejšega.

V večernem poročilu se glasi, da je razven običajnih artilerijskih spopadov komaj poročati kaj važnega, razven par bojev z ročnimi granatami v Artois, pri Loos. V Alzaciji je razdejala francoska artilerija nemške zakope severno od Muehlbach, ob reki Fecht.

Obstreljevanje belgijske obali.

London, Anglija, 30. novembra. V neki Reuterjevi brzojavki iz Amsterdama se glasi, da je danes zjutraj neko angleško brodogoj skozi dve uri obstreljevalo nemške postojanke na belgijski obali, in sicer od Zeebrugge do Ostende.

Nemški državni zbor.

Nemški državni kancelar bo podal podrobno poročilo glede položaja v vojni.

Berlin, Nemčija, 30. novembra. Državni zbor se je sestel danes k svojemu šestemu zasedanju odkar je izbruhnila vojna. Posvetovanja se bodo vršila v glavnem glede ureditve cen za živila in glede razdelitve živil pod nadzorstvom vlade.

Glasi se tudi, da se bo prvič razpravljalo o miru in glede pogojev, pod katerimi bi bila Nemčija pripravljena skleniti mir.

Govori se tudi o vojnem posojilu v znesku 10 milijard mark, da siravno se je poloficijno izjavilo, da ne namerava vlada najeti posojila pred prihodnjo spomladjo.

Med drugimi točkami, s katerimi se bo pečal parlament, se nahajajo tudi izpremembe za manjše prestopke proti vojnemu pravu.

Državni kancelar bo podal dalje še poročilo glede vojaškega in političnega položaja. Če bo govoril državni kancelar o eventualnih mirovnih pogojih, ni še znano.

Kabinet odobril poslanico.

Washington, D. C., 30. nov. — Predsednik Wilson je predložil danes kabinetu načrt svoje letne poslanice na kongres. Načrt je natečen na splošno odobravanje. Peča se z večjimi zahtevami za armado in mornarico.

Manjši konsum žganja.

Detroit, Mich., 30. novembra. Prvič, odkar obstaja, je zaprla danes svoja vrata velika destilerija Hiram Walker & Co. v Walkersville, Mich. in sicer za dobo enega leta. Glasom navedb uradnikov leta tvornica v zalogi je sedem milijonov galonov žganja. Kot vzrok vstavljenega obratovanja se navaja tudi manjši konsum žganjih piščaj.

Rusi in Perzija.

Berlin, Nemčija, 30. novembra. Iz zanesljivega vira se je doznalo, da je dal bivši vrhovni poveljnik ruske armade, veliki knez Nikolaj Nikolajevič povelje zasedati T. he- ran. Ko so Rusi prodirali proti glavnemu mestu, so vjeli več perzijskih odposlancev in jih poslali v ječo.

Perzijski šah je izjavil, da je voljan dati Rusom nekaj koncepcij, odločno pa zahteva, da morajo ruski in angleški vojaki takoj zapustiti perzijsko ozemlje.

Italijani hočejo

na vsak način Gorico.

Z Dunaja se poroča, da so se morali Avstrijci nekoliko umakniti pred Gorico.

NEPRESTANI BOJI.

Italijani so najbrž sklenili, da na vsak način zavzamejo Gorico. — Bajonetni spopadi.

Dunaj, Avstrija, 30. novembra. Prvič, odkar se je pričela velika bitka na soški fronti in katere cena je mesto Gorica in ki je divjala z neprimerno silo skozi zadnja dva tedna, je vojno ministristvo danes priznalo, da so se morale avstrijske čete nekoliko umakniti z njih prvotnih pozicij.

Avstrijci so se umaknili na Oslavia višnab, severozapadno od Gorice, vendar pa se poroča, da je bilo umikanje čisto malenkostno. Gorico samo pa je zopet neprestano obstreljevala težka italijanska artilerija.

Ob celi soški fronti so obnovili Italijani zopet in zopet svoje naskoke z največjo furijo ter so prišli na nekaterih točkah v osebni stik z avstrijskimi četami, ki so jih mogle vreči nazaj le z naporom vseh sil.

Italijani hočejo na vsak način zmagati.

Na fronti pred Sočo postaja vedno bolj jasno, da hočejo Italijani na vsak način izvojevati zmago pri Gorici, če jim bo to mogoče. — Včeraj so se obračali njih naskoki na celo fronto od Tolmina pa do morja ter so imeli posebno silen značaj pred obema našima mostnima prečeljena in v severnem delu doberdobske planote.

Naskoki proti našim goriskim pozicijam severno od Tolmina so se izjalovili. Mostno prečelje pred Tolminom je bilo izpostavljeno neprestanemu ognju artilerije skozi celo popoldne. Sledili so trije močni naskoki proti severnemu sektorju in več manjših proti južnemu krilu. Vse se je odbilo z velikanskimi izgubami za sovražnika.

Pred goriskim mostnim prečeljem, kjer so zbrane izvanredno močne italijanske čete, je vprizoril včeraj sovražnik naskoke le v bližini Oslavia.

Umaknili smo se le na majhnem delu naše fronte.

Obstreljevanje Gorice.

Tekom noči je bila Gorica zopet izpostavljena težkemu artilerijskemu ognju sovražnika. V mesto je padlo par sto projektilov.

V doberdobskem sektorju je pričel sovražnik po štiri ure trajajočih artilerijskih pripravah z naskoki, ki so bili posebno ostri pri gori sv. Mihaela ter pred sv. Martinom.

Rimsko poročilo.

Rim, Italija, 30. novembra. — V poročilu, katero je izdal danes italijanski vojni urad, se glasi:

Ob gorenji Soči, v okrožju Krna, so zavrnile naše čete ostre naskoke sovražnika, ki so se posebno obračali proti našim pozicijam na obronkih Mrzlega vrha ter Vodil (?).

Izjava nadvojvode Jožefa Ferdinanda.

Amsterdam, Holandska, 30. nov. Glede bojev na soški fronti se je izrazil napram poročevalcu nekega berlinskega lista avstrijski nadvojvoda Jožef Ferdinand, da "so pravečo peklo vseh bojnih polj". Bitko za mostno prečelje pred Gorico, ki še ni odločena, se bo imevalo najsilnejšo in najbolj krvavo eele vojne. Izgube so velikanske in poraba municije ogromna.

Letalci igrajo pri bojih veliko ulogo ter nastopajo včasih celi oddelki.

Albansko kraljestvo?

Glasi se, da nameravata Avstrija in Nemčija ustanoviti neodvisno albansko kraljevino, ki bo mejila na Avstrijo, Bulgarsko in Grško. Za vladarja je baje izbran princ Wilhelm iz Wieda.

Vpoklicanje 18-letnih

v francosko armado.

Francija je vpoklicala pod orožje vse svoje 18letne. Opozicija socialistov.

ANGLEŠKE IZGUBE.

Pocvetovanje angleškega vrhovnega poveljnika Frencha z Asquithom. Povratek Kitchenerja.

Pariz, Francija, 30. novembra. Poslanska zbornica je sprejela danes postavbo, s katero se kliče pod zastavo letnik 1917, to je vse mladeniče v starosti 18 let. Francoska armada bo s tem ojačena za nadaljnjih 250.000 mož.

Socialisti so močno nasprotovali vpoklicanju ter konečno zastoj zahtevali, naj se preloži vpoklicanje do 15. marca 1916.

Francoski vojni minister je obljubil, da se bo poslalo te mladeniče v bojno vrsto šele v slučaju, da bi to bilo neobhodno potrebno in le malo jih je, ki bi mislili, da bo kmalu nastopila taka potreba. General Gallieni je izjavil na ugovore socialistov, da ne more štediti še nadalje teh mladeničev.

Kitchener v Londonu.

London, Anglija, 30. novembra. Angleški vojni minister, lord Kitchener, se je vrnil danes s svojega obiska na Istoku v London ter bo podal svoje poročilo v četrtek v vojnem svetu.

Sir John French v Londonu.

Angleški maršal, sir John French, vrhovni poveljnik angleških čet na zapadni fronti, je dospel včeraj v London ter se je posvetoval z ministrskim predsednikom Asquithom.

Sirjo se govore, da stoji njegov obisk v zvezi z namenom, da se poveri francoskemu generalu Joffre, vrhovno poveljstvo nad vsemi zavezniškimi četami na zapadni fronti.

Angleške izgube.

Tekom meseca novembra znašajo angleške izgube na mrtvih, ranjenih in ujetih 1232 častnikov in 45.184 mož, kar je razvidno iz zadnjega seznama izgub.

Vštevši te izgube so izgubili Angleži od pričetka vojne pa do sedaj nad 600.000 mož. Posebno težke so bile izgube v oktobru, ko so znašale izgube na častnikih nad 3110 mož ter 71.187 vojakov.

Torpediranje angleškega parnika.

London, Anglija, 30. novembra. Angleški parnik "Dotterel", vsebujoč 1596 ton, je bil potopljen. Domneva se, da ga je potopil neki podmorski čoln.

Uničenje nemškega podmorskega čolna.

London, Anglija, 30. novembra. Admiraliteta je objavila danes razdejanje nemškega podmorskega čolna in nekega nemškega aeroplana od strani angleških in francoskih avijatikov na obali Anglije. Bombe, katere so metali letalci, so prodrle podmorski čoln ter ga potopile v par minutah.

Nemški aeroplan je izstrelil iz zraka neki angleški aeroplan pri Ostende.

Eksplodizija v rovu.

Charlestown, W. Va., 30. nov. Neka eksplozija se je pripetila danes zjutraj ob 11. uri v rovu Boomer Coal & Coke Co. v Boomer, W. Va. v času, ko je bilo par sto premozarjev na delu v rovu.

Rešilno moštvo pa je bilo hitro na mestu in posrečilo se je spraviti večino premozarjev na površino. Uradniki družbe so rekli danes zvečer, da se nahaja v rovu še nekako 40 mož in sicer nekako eno miljo od uvida. Več rešenih premozarjev je poročalo ob šestih zvečer, da so videli malo vstran od mesta, kjer se je završila eksplozija, par mrtvih.

Posta za Avstrijo.

Prihodnja pošta v Avstrijo bo odšla dne 4. decembra s parnikom "Oscar II." preko Danske.

30 delavcev mrtvih.

Velikanska eksplozija v Du Pont smodnišnicah. Raztrgani na atome. Vzrok nesreče.

Wilmington, Del., 30. novembra. Trideset oseb je bilo ubitih in osem jih je bilo težko obžganih, ko je eksplodiralo danes 8000 funtov črnega smodnika v nekem skladišču Du Pont smodnišnice.

Eksplodizija se je završila malo po eni uri popoldne. Uradniki družbe niso v stanu dati pojasnila glede vzrokov nesreče, ki je najhujša, odkar obstaja tvornica.

Mesto, na katerem je stalo skladišče, je označeno le z veliko luknjo v zemlji. Bilo je to majhno poslopje, v katerem je bilo zaposlenih 5 ljudi, kojih naloga je bila spravljati smodnik v lesene zabojke. Delavci so delali od 7. ure zjutraj ter bili ob 3. uri popoldne gotovi z delom. Malo pred eksplozijo je prišel majhen voz s par tisoč funti smodnika po ozkotirni železnici pred hišo. Mogoče je, da je padlo nekaj smodnika na tračnice in da se je nato smodnik vnel.

Naenkrat se je dvignil visok plamen, zamolklo grmenje je zadonel nad prostorom in na mestu, kjer je stala hiša, se je dvignil v zrak visok stebel dim. Ko se je slednji razvlekel, ni bilo nobenega sledu o hiši in smodniku. Videti je bilo le osmojene kole in raztrgane ude v vejavi v bližini nahajajočih se dreves.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the Corporation and
addresses of above officers:
88 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
pol leta 1.50
letosna mesto New York 4.00
pol leta za mesto New York 2.00
Evropa se vse leto 4.50
pol leta 2.50
četrtletje 1.75

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredni podeli in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement at agreement.

Doplat brez podelja in osebnosti se ne
pobojajo.

Članek naj se blagovito pošilja po
Money Order.

Polni prejemniki krajša naročnikov pro-
blema, da se nam tudi prejmejo
delavski razmere, da hitreje
prijazne naslovnik.

Prejemniki in pošiljatelji naročite ta
delavski razmere.

"GLAS NARODA"
88 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4587 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

AMERICAN ASSOCIATION
OF NEWSPAPERS

Dopisi.

Braddock, Pa. — Četrtega oktobra t. l. je izšel dopis v "Glasu Svobode" iz North Branch, Mich., v katerem je bilo čitati o dobrih razmerah v Detroitu, Mich.

Rojaki, bodite previdni in se nikar ne pustite varati! Jaz sem se osebno prepričal o detroitskih delavskih razmerah ter vam zamenjem podatki slednje informacije: Dne 22. novembra nas je bilo nič manj kakor 300 (čitat tristo) pred neko tovarno za avtomobile. Delo je dobilo samo pet oseb in to so bili oni, ki se razumejo na avtomobilna dela. Res je, da je veliko drugih tovarn v Detroitu, toda te plačujejo bolj po beruški. Stanovanje, hrana in perilo stane okrog \$27 na mesec, neoziraje se na to, koliko kdo zasluži. Sedaj ni sezija za avtomobile in se bolj pomalo obratuje v vseh tovarnah. Neizkušeni ter jezika ne zmožni naj pred spomladjo ne mislijo na Detroit. Pripomniti moram, da se ni treba nobenemu izdati za Avstrijo, ampak za Slovana (Slav). Toliko v blagotno pojasnijo rojakom. — Andrew Skopin, 37 Wood Ave., Braddock, Pa.

Universal, Pa. — Iz naše srede je pobrala nemila smrt rojaka in prijatelja Franka Sinkoveca, doma iz Hotavlj nad Škofjo Loko. Takaj je bival nad devet let in je bil član društva sv. Barbare št. 33 J. S. K. J. ter društva sv. Barbare postaja št. 39. Bolehal je že skoraj eno leto. V starem kraju zapuša mater, dva brata in eno sestro. Člani omenjenih dveh društev so mu priredili lep pogreb. Naj počiva v miru! — Narocnik.

Moon Run, Pa. — V tukajšnji cerkvi sta se pred kratkim poročila Alojzij Jernac in Ana Ridel. Ženin je doma nekje od Krškega, nevesta je pa rojena v Ameriki. Na ženitnini smo se jako dobro imeli. Ni mi treba skoraj omenjati, da ni manjkalo ječmenoveca in dobrega prigrizka. Ženin in nevesti želim obilo sreče. Pozdrav! — U. R. Jakobich.

Collinwood, O. — Vsak dan čitam vaš cenjeni list, pa le redkokdaj vidim kak dopis iz naše naselbine, dasiravno je tu mnogo Slovencev, ki so precej zmožni dopisovanja. Delavske razmere niso ravno preslabe, prav dobre pa tudi niso. Kapitalisti vedno bolj polnijo svoje žepe, delavce pa vedno bolj trpi. — Gotovo je za rojakom znano, da imamo tukaj delavsko združeno zvezo, ki prav dobro napreduje. Do danes se je prodajalna tako povzpela, da se lahko reče, da je ena najboljših in najbolj slovenskih trgovin v tej naselbini. Pred kratkim se je trgovina preselila v svoje poslopje, ki je seveda last delničarjev. Torej na noge, rojaki! Vsak zaveden rojak bi moral imeti kako delnico in podpirati to prekorsno podjetje. Ako bomo vsi skupaj delali za dobro stvar, bomo lahko vse dosegli. Če bomo vsi za enega in eden za vse, nam bodo kmalo napočili boljši časi. Pogum, da ne bomo vedno pri zadnjih! — Društvo imamo veliko, ki pa vsa prav dobro napredujejo ter spadajo k raznim Jednotam in Zvezam. Pred kratkim se je ustanovilo društvo "Katoliški borštariji". Organizacija, h kateri pripada, je zelo dobro podkovana v finančnem oziru in je seveda strogo na katoliški podlagi. Nekaterim to ni po volji, pa kaj se hoče. Čimveč društev je, temboljše je za rojake. Šele tedaj, ko bodo vsi rojaki v društvih, jih bo dovolj. Rojaki, pristopajte, ker nikdo ne ve, kje ga čaka nesreča. Pozdrav! — John Mesece.

Clinton, Ind. — Pred kratkim smo ustanovili dramatično društvo, ki prav dobro napreduje. Društvo, ki ima že precej članov, je priredilo 25. novembra krasno igro "Trije tički", ki se je nad vse pričakovano dobro obnesla. Igralci so rešili svojo nalogo v splošno zadovoljnost. Le tako naprej, igralci in igralke! — Isti dan se je vršila tudi skupna seja vseh tukajšnjih Slovencev, pri kateri smo razpravljali o potrebi Slovenskega doma. Izvolilo se je tudi tozadevni odbor, ki bo poskrbel, da se bo ta ideja prejko-mogoče uresničila. — Delavske razmere so tukaj slabe, kot so tudi drugod po Ameriki. Delamo samo po tri do štiri dni na teden in ne zaslužimo posebno veliko. Pozdrav! — L. B.

Leadville, Colo. — Zadnji čas so nameravali tukajšnji mesarji ceno kuretnini zelo zvišati, kar se jim pa ni posrečilo. Prijel je namreč iz Kansas City neki farmer in pripeljal toliko te živali seboj, da je cena mahoma padla. — Vreme imamo prav zimsko; skoraj vsak drugi dan pada sneg. Do meseca junija se nam ni treba bati vročine. Pravijo, da je tukaj devet mesecev zima, tri mesece pa mráz. — Člane društva sv. Jurja J. S. K. J. opozarjam, da naj se vsi udeležijo redne seje, ki se bo vršila 10. decembra. Pri tej priliki bo tudi volitev novega odbora. Kdor se seje ne udeleži, bo moral plačati 50 centov kazni. Pozdrav! — Anton Hren, tajnik.

Ravensdale, Wash. — Pred kratkim se je v tukajšnjem rudniku pripetila silna eksplozija, ki je zahtevala 31 človeških žrtvi. Med ponesrečenimi je bilo tudi 7 Slovencev: John Arko, Jakob Ramšak, Josip Golob, Tomaž Špek, Josip Kranjc, Josip Zgone in John Miller. Edina sreča, da so vsi spadali k raznim društvom, da že vsaj vdova in otroci ne bodo stradali. Rojaki, pristopajte k društvom, ker nikdo ne ve, kje ga čaka nesreča. Pozdrav! — John Bizjak.

Iz Avstrije.

Kako govori dunajski župan v vojnem času.

Na nekem zborovanju pri Dreherju dne 25. oktobra je govoril dunajski župan dr. Rih. Weisskirchner med drugim tole:

"Naši vojaki se niso bojevali samo za zmagi, ampak tudi zato, da bi mi vsi uživali sadove zmage. Povrnitve v stare žalostne razmere tudi ne moremo trpeti. Iz krvi, ki je tekla na bojiščih, naj nastane nova Avstrija. — Avstrija, v kateri zavzemajo Nemci mesto, ki jim gre po zgodovinskem in kulturnem pomenu. Ne poznam bodočih vlad avstrijskih, toda to jim zakličem: Gorje tem, ki bi se drznili avstrijske Nemce pritisniti ob steno! Nemci v Avstriji smo v zvestobi do cesarja in domovine habsburške državo ponovno s svojo krvjo držali skupaj in tudi v tem svetovnem požaru so bili sinovi nemškega naroda, ki so junsko branili grudo. Nevedni bi bili teh junakov, če ne bi tudi pripomogli, da nemškemu narodu v Avstriji ne bo ničesar več odvzeto. Mi hočemo, da sledi bojem, ki so se vršili rama ob rami Nemcem in sinov podonavskih monarhih, da te vojaki zvezi sledi tudi poglavljenje politične zveze in gospodarsko zblizanje obeh držav zmagne tudi v mirnih časih omogočijo. Če se je raztegnila bojna črta od Vzhodnega morja do Srbije in do Dardanel, potem se naj tudi gospodarska bodočnost raztegne od Ostende do Bagdada, potem naj bo tu velika centralna Evropa, mogočena in vladajoča, in naj narekuje svetu, kar nemški duh in nemška misel spoznata za dobro."

Celovski "Mir" dostavlja k temu: Dunajski župan ni nič več in nič manj avstrijski državljani kakor vsakdo izmed nas. Kar je dovoljeno njemu, katerega glas se že po vsej domovini in preko njenih mej, to mora biti dovoljeno tudi drugim, pri katerih se ne odtehta vsaka beseda tako natančno. (Sledi daljši stavek, ki ga je cenzor zaplenil.) Cesar je ob izbruhu vojne izdal manifest: "Moji ljudem!" In v tem prekrasnem manifestu je tudi odstavek: "Jaz zaupam svojim narodom, ki so se v vseh viharjih vedno v složnosti in zvestobi družili okoli mojega prestola in ki so bili za čast, velikost in moč domovine vedno pripravljeni za najhujše žrtve." In tako se je tudi zgodilo. Z zares velikanskim navdušenjem so vsi avstrijski narodi sledili klicu svojega vladarja in njihovi sinovi so kakor jeklen zid branili domovino. In najzadnji misli bili Slovenci in Hrvati. Vsi smo kravali, vsi bomo zato tudi želi! Dunajski župan naj gre na krvavo južno-zapadno bojišče, kjer se ravnokar odigravajo junaki in krvavi boji in naj vpraša slavnega vojskovodje generala Borojeviča, kdo da je doli železni zid avstrijske monarhije.

Grobovi avstrijskih vojakov. Dunajski vojni-pomožni urad je razposlal poziv, v katerem pravi, da je vojno prevozno vodstvo v Krakovu v svojem delokrogu, ki t. j. ozemlje avstrijsko-ruskega bojišča, pripravljeno skrbeti, da se grobovi avstrijskih vojakov ne bodo zapustili, ampak da se jih bo krasilo in vzdrževalo. Ker so grobovi zelo raztreseni po njivah, gozdovih in sploh povsod, kjer se je vršil boj, se je bati, da grobovi in spominski križci razpadejo. — Vojno prevozno vodstvo v Krakovu prejema darove za vzdrževanje grobov.

Neki polir Ferdinand Doering je bil pri Metzu težko ranjen. Sanietni vojaki so ga našli brezvestnega in misleč, da je mrtev, so mu odvzeli marko, po kateri se vojak spozna. Pozneje se je seveda izkazalo, da je Doering še živ, toda marka je bila že naprej dana, uradni izkaz je priobčil, da je Doering mrtev in Doeringovi ženi je bil dostavljen mrvaški list za njenež moža. Med tem je bil na dotičnem bojišču padlim vojakom postavljen kamenit spomenik, na katerem so bila izklesana njih imena in seveda tudi Doeringovo ime. Doering pa je ozdravel in se je še dolgo let veselil, da ima sicer uradno potrdilo, da je mrtev in da je tudi na spomeniku ovekovečan kot mrtev, a je vendar živ in zdrav.

Česka gimnazija na Dunaju zaprta.

Dunajska občina je dala zapreti česko zasebno gimnazijo na Dunaju, ki je bila ustanovljena pred dvema letoma.

Novi vpoklici črnovojnikov.

Domobranksko ministrstvo razglasi, da so poklicani pod orožje ti črnovojniki, ki so bili pri povratnem prebiranju spoznani za orožje sposobni, in sicer letniki 1873 do vstevskega letnika 1877, nadalje letniki 1891, 1895 in 1896. Črnovojniki, ki so bili pri prebiranju sedaj v novembru spoznani za sposobne ter letniki 1875, 1876, 1877, 1891 in 1895, če že niso pod orožjem, ali pa če so bili odpusteni na določeno ali nedoločeno dobo.

Pctovanje po zasedenem zemlju Srbije prepovedano.

Razglasi se, da je glasom odredbe armadnega vrhovnega poveljstva civilnim osebam do nadaljnjega principiijelno prepovedano potovati po okupiranem ozemlju Srbije. Kršitelji te odredbe bodo aretirani in radi suma špijonaže izročeni najbližjemu vojaškemu sodišču.

Preskrbovalne podpore za družine invalidov.

Domobranksko ministrstvo je sporazumno s finančnim in vojnim ministrstvom uredilo, da se podpore za družine invalidnih vojakov tudi tedaj naprej plačujejo, če dobi invalid svojo invalidno podporo.

Enctne najvišje cene za klavno živino.

Iz zanesljivega vira se poroča, da se v kratkem uvedejo enotne najvišje cene za klavno živino za celo avstro-ogrsko monarhijo. To je edina prava pot, da se zadovoljivo reši vprašanje preskrbe prebivalstva z mesom in maslo. Tozadevna pogajanja z Ogrsko napredujejo zelo povojno.

Povračilo za zaplenjeno kovinsko orodje.

Za kovinaste predmete, ki so jih morali do 30. novembra oddati, je nastavilo ministrstvo sledeče cene za 1 kilogram: posoda za kuhanje 5 K, ista z okovi in druge tvarine 4 K; enotna namizna posoda 5 K, pralni kotel in kotel za ukuhanje sadja 5 K, kotel pri štedilniku s pipami 4 K 50 v, priprosti žrjavine 4 K, kopalna posoda 4 K, priprosti predpeški 4 K, kuhinjsko orodje iz niklja 12 K, posoda iz medenine brez okovov in druge tvarine 3 K 75 v, z odbitki in druge tvarine 3 K, možnarji in tolkači 2 K 50 v, svečniki 3 K 20 v, likalniki okrogli 3 K 50 v, ploščati 3 K, uteži 3 K, druge navadne vlitine 2 K, vinske pipe 4 K 50 v, orodja za vodnjake 4 K, verige 3 K 50 v, okovi pohištva 3 K. Vlada plača za dokazana potrebna dela pri nabavi novih predmetov namesto zaplenjenih 50 vin. za kilogram prevzetih predmetov. — Lestvenici in svetilniki iz medenine, bakra ali enakih kovin niso zaseženi.

Necbdelana zemljišča.

Izšla je ministrska odredba, ki določa, da se cesarska odredba z dne 10. oktobra 1914, po kateri se morajo neobdelana zemljišča do določenega roka gotovo obdelati, podaljša za l. 1916. Cesarska naredba določa, da mora občina ali žetvena komisija opozoriti posestnike, da morajo svojo zemljo, ki je določena za njive, vsaj do 15. apr. pripraviti za poset ali pa če jim radi nastalih razmer (pomankanje delavnih moči, živine itd.) to ni mogoče, pri politični oblasti za prositi za podaljšanje tega roka. Ako se določeni rok ne drži, ima občina oziroma žetvena komisija pravico dotično neobdelano zemljo oddati kakim tretjim osebam, da jo obdelajo. Ta tretja oseba sme dotično zemljo do 15. okt. nemoteno uporabljati. Pridelek je popolnoma lastnina tistega, ki je zemljo obdelal.

Mrtev in živ obenem.

V sedanjih vojni se je že večkrat primerilo, da so bili v uradnem izkazu padlih navedeni mrtvi, ki so se potem oglasili in izpričali, da so še živi. Posebno zanimiv slučaj take vrste se je primeril leta 1870 v francosko-nemški vojni.

Neki polir Ferdinand Doering je bil pri Metzu težko ranjen. Sanietni vojaki so ga našli brezvestnega in misleč, da je mrtev, so mu odvzeli marko, po kateri se vojak spozna. Pozneje se je seveda izkazalo, da je Doering še živ, toda marka je bila že naprej dana, uradni izkaz je priobčil, da je Doering mrtev in Doeringovi ženi je bil dostavljen mrvaški list za njenež moža. Med tem je bil na dotičnem bojišču padlim vojakom postavljen kamenit spomenik, na katerem so bila izklesana njih imena in seveda tudi Doeringovo ime. Doering pa je ozdravel in se je še dolgo let veselil, da ima sicer uradno potrdilo, da je mrtev in da je tudi na spomeniku ovekovečan kot mrtev, a je vendar živ in zdrav.

Česka gimnazija na Dunaju zaprta.

Dunajska občina je dala zapreti česko zasebno gimnazijo na Dunaju, ki je bila ustanovljena pred dvema letoma.

Novi vpoklici črnovojnikov.

Domobranksko ministrstvo razglasi, da so poklicani pod orožje ti črnovojniki, ki so bili pri povratnem prebiranju spoznani za orožje sposobni, in sicer letniki 1873 do vstevskega letnika 1877, nadalje letniki 1891, 1895 in 1896. Črnovojniki, ki so bili pri prebiranju sedaj v novembru spoznani za sposobne ter letniki 1875, 1876, 1877, 1891 in 1895, če že niso pod orožjem, ali pa če so bili odpusteni na določeno ali nedoločeno dobo.

Pctovanje po zasedenem zemlju Srbije prepovedano.

Razglasi se, da je glasom odredbe armadnega vrhovnega poveljstva civilnim osebam do nadaljnjega principiijelno prepovedano potovati po okupiranem ozemlju Srbije. Kršitelji te odredbe bodo aretirani in radi suma špijonaže izročeni najbližjemu vojaškemu sodišču.

Preskrbovalne podpore za družine invalidov.

Domobranksko ministrstvo je sporazumno s finančnim in vojnim ministrstvom uredilo, da se podpore za družine invalidnih vojakov tudi tedaj naprej plačujejo, če dobi invalid svojo invalidno podporo.

Enctne najvišje cene za klavno živino.

Iz zanesljivega vira se poroča, da se v kratkem uvedejo enotne najvišje cene za klavno živino za celo avstro-ogrsko monarhijo. To je edina prava pot, da se zadovoljivo reši vprašanje preskrbe prebivalstva z mesom in maslo. Tozadevna pogajanja z Ogrsko napredujejo zelo povojno.

Povračilo za zaplenjeno kovinsko orodje.

Za kovinaste predmete, ki so jih morali do 30. novembra oddati, je nastavilo ministrstvo sledeče cene za 1 kilogram: posoda za kuhanje 5 K, ista z okovi in druge tvarine 4 K; enotna namizna posoda 5 K, pralni kotel in kotel za ukuhanje sadja 5 K, kotel pri štedilniku s pipami 4 K 50 v, priprosti žrjavine 4 K, kopalna posoda 4 K, priprosti predpeški 4 K, kuhinjsko orodje iz niklja 12 K, posoda iz medenine brez okovov in druge tvarine 3 K 75 v, z odbitki in druge tvarine 3 K, možnarji in tolkači 2 K 50 v, svečniki 3 K 20 v, likalniki okrogli 3 K 50 v, ploščati 3 K, uteži 3 K, druge navadne vlitine 2 K, vinske pipe 4 K 50 v, orodja za vodnjake 4 K, verige 3 K 50 v, okovi pohištva 3 K. Vlada plača za dokazana potrebna dela pri nabavi novih predmetov namesto zaplenjenih 50 vin. za kilogram prevzetih predmetov. — Lestvenici in svetilniki iz medenine, bakra ali enakih kovin niso zaseženi.

Necbdelana zemljišča.

Izšla je ministrska odredba, ki določa, da se cesarska odredba z dne 10. oktobra 1914, po kateri se morajo neobdelana zemljišča do določenega roka gotovo obdelati, podaljša za l. 1916. Cesarska naredba določa, da mora občina ali žetvena komisija opozoriti posestnike, da morajo svojo zemljo, ki je določena za njive, vsaj do 15. apr. pripraviti za poset ali pa če jim radi nastalih razmer (pomankanje delavnih moči, živine itd.) to ni mogoče, pri politični oblasti za prositi za podaljšanje tega roka. Ako se določeni rok ne drži, ima občina oziroma žetvena komisija pravico dotično neobdelano zemljo oddati kakim tretjim osebam, da jo obdelajo. Ta tretja oseba sme dotično zemljo do 15. okt. nemoteno uporabljati. Pridelek je popolnoma lastnina tistega, ki je zemljo obdelal.

Mrtev in živ obenem.

V sedanjih vojni se je že večkrat primerilo, da so bili v uradnem izkazu padlih navedeni mrtvi, ki so se potem oglasili in izpričali, da so še živi. Posebno zanimiv slučaj take vrste se je primeril leta 1870 v francosko-nemški vojni.

Neki polir Ferdinand Doering je bil pri Metzu težko ranjen. Sanietni vojaki so ga našli brezvestnega in misleč, da je mrtev, so mu odvzeli marko, po kateri se vojak spozna. Pozneje se je seveda izkazalo, da je Doering še živ, toda marka je bila že naprej dana, uradni izkaz je priobčil, da je Doering mrtev in Doeringovi ženi je bil dostavljen mrvaški list za njenež moža. Med tem je bil na dotičnem bojišču padlim vojakom postavljen kamenit spomenik, na katerem so bila izklesana njih imena in seveda tudi Doeringovo ime. Doering pa je ozdravel in se je še dolgo let veselil, da ima sicer uradno potrdilo, da je mrtev in da je tudi na spomeniku ovekovečan kot mrtev, a je vendar živ in zdrav.

Česka gimnazija na Dunaju zaprta.

Dunajska občina je dala zapreti česko zasebno gimnazijo na Dunaju, ki je bila ustanovljena pred dvema letoma.

Novi vpoklici črnovojnikov.

Domobranksko ministrstvo razglasi, da so poklicani pod orožje ti črnovojniki, ki so bili pri povratnem prebiranju spoznani za orožje sposobni, in sicer letniki 1873 do vstevskega letnika 1877, nadalje letniki 1891, 1895 in 1896. Črnovojniki, ki so bili pri prebiranju sedaj v novembru spoznani za sposobne ter letniki 1875, 1876, 1877, 1891 in 1895, če že niso pod orožjem, ali pa če so bili odpusteni na določeno ali nedoločeno dobo.

Pctovanje po zasedenem zemlju Srbije prepovedano.

Razglasi se, da je glasom odredbe armadnega vrhovnega poveljstva civilnim osebam do nadaljnjega principiijelno prepovedano potovati po okupiranem ozemlju Srbije. Kršitelji te odredbe bodo aretirani in radi suma špijonaže izročeni najbližjemu vojaškemu sodišču.

Preskrbovalne podpore za družine invalidov.

Domobranksko ministrstvo je sporazumno s finančnim in vojnim ministrstvom uredilo, da se podpore za družine invalidnih vojakov tudi tedaj naprej plačujejo, če dobi invalid svojo invalidno podporo.

Avstrija in Italija.

VROČI BOJI NA SABOTINU. — POLOŽAJ NA DOBERDOBSKI PLANOTI. — ITALIJA JE ZOPET VPOKLICALA NEKAJ REZERVISTOV. — ITALIJANSKE IZGUBE. — ITALIJANSKI GENERALI NIMAJO VELIKE SREČE. — GOVERNER TRIPOLITANJE SE JE MUDIL V RIMU. — SALANDROV GOVOR V MILANU. — ZBOROVANJE IZVRŠEVALNEGA ODBORA STRANK.

Boji na Sabotinu.

Boji za Sabotinu, hrib na desnem bregu Soče, tako blizu goriškega mesta, so bili jako hudi, saj so tu di ti boji imeli pomagati Italijanom, da vdrejo v Gorico, kakor drugi v okrožju goriškega mostišča. Čuda hrabrosti so stori avstrijski vojniki. Italijanski polki št. 38, 33, in 34, so bili v teh bojih za Sabotinu skoro popolnoma uničeni, polk št. 80, ki je stal v rezervi, je pa tudi dobil, kar mu je šlo. Dalmatinci so tu branili avstrijska tla in zmagali sijajno nasproti veliki italijanski premoči.

Boji za Gorico.

Na vsak način moramo vzeti Gorico! Prvega novembra najkasneje moramo biti v mestu! Tako povleče so izdali talijanski generali in naglasi so svoje mase v boj, ki naj jim vrže v roke tako začetje Gorice. Tulej, treskanje granat je grozovito odmevalo v mestu, obdanem od gromovitega bojenja. Ali prebivalstvo je ostalo mirno, ker dobro pozna branitelje in jim zaupa tako, da nikdo v mestu ne misli, da bi mogel Italijan vdreti in se polastiti Gorice. To likokrat je že napovedal svoj prihod v Gorico, pa se vselej prezgodaj. Pogledal je v boj veliko premoč, ali zmagati ni mogel, pač znamenje, da tudi v bodočnosti ostane pred vrati Gorice. Dne 24. oktobra je bila neka stotinja Dalmatincev v resni nevarnosti, da jo Italijani, ki so navajali na njo s premočjo, obkolijo. To pa je razljudilo Dalmatince, da so padli po salati iz Podsabotina v Gorico. Proti Solkanu je divjal vroč boj. Trije vojniki, ki so bili ranjeni, so došli na obvezovališče, kjer so jih določili za garnizijsko bolnico. Ali kakor hitro so bili obvezani in pokopani, so izjavili, da ne gredo v bolnico, marveč nazaj na fronto. In šli so na fronto. Poveljnik je svoje vrle Dalmatince sprejel s toplimi besedami.

Na doberdobski planoti.

Na celi črti od Lahovec do Sredipolja so bili začeli juristi italijanski pešci. Italijanske divizije so se postavile v polkrog, so se dotikale z enim krilom iztoka doberdobskega jezera, pri mlinu poleg tržiškega viadukta, desno krilo se je naslanjalo na ozemlje Sredipolja, dočim je središče te skupine na vznožju z borovcem obraščene pobočja blizu Sele pričelo juristi. Strašna je bila italijanska priprava. Pet dni se je zemlja tresla. V zraku so se križali avstrijski in italijanski izstrelki, nad njimi so se srečevali avstrijski in sovražni letalci. Po nekaj dnevih te peklenske orgije je ponehalo topovsko streljanje, pričel se je pehotni napad.

"Avanti!" so kričali Italijani in se vrgli proti avstr. pozicijam na več mestih. Za kratek čas so mogli tuintam zasesti kako našo izpraznjeno postojanko, ali sledil je protinapad, ki je vrgel sovražnika iz jarkov. Avstrijske izgube so bile razmeroma prav male, sovražnik pa je puščal se na begu celo kupe mrtvih za seboj. Branili smo svoje pozicije trdovratno in nismo popustili, čeprav je bilo dano povelje, da naj jih izpraznimo v slučaju potrebe. Ko so Italijani vdrl v prvi jarek, smo se umaknili v drugega po prehodu, in istotako v tretjega, prehode pa smo porušili. V tretjem smo se ustavili. Med tem se je vjele v žičnih ovirah vse polno sovražnikov, katere smo postreljali. Došlo so na pomoč hrvaške rezerve, napadli smo sovražnika in ga vrgli iz cele črte nadoz po pobočju.

Marsikako mlado življenje je vsahnilo na tem ozemlju. Za sovražnika pomeni doberdobsko pobočje klavnice. Drug za drugim so prihajali, previdno, tipaje, drug za drugim so padali, prihajajo novi in hočejo priti čez trupla padlih, tudi ti padejo, trupla se kopičijo, padejo tretji, četrti, peti, šesti, deseti, na tisoče in tisoče jih je, slednjič prične topovsko streljanje, ki naredi konce bližinskih bojem in da onim, ki so ostali, časa, da bežijo čez trupla svojih to-

varišev. Čez par ur enaki prizori. Boji, ki ga bijejo Italijani pri Dobrodo, je obupen boj. Pride do roba hriba, ali čez pa ne. Tu stojijo žive skale, ob katere se razbi- je vsak naval....

Opustošeni kraji.

Razen Dobrodo je vsled obstreljevanja trpela največ Sveta Lucija. Cerkev je v notranjščini popolnoma opustošena, vse je razmetano in razbita, altarij, spovednice, prižnice, orglje, vse je uničeno. Granate so porušile 50 hiš. V Tolmin se dospe po stranskih potih, hiše bolj v središču, so nepoškodovane, ob periferiji pa precej. — Vas Prapetno je zgorela.

Ob soški fronti.

Iz vojnoporočevalskega stana poroča poročevalec "Grazer Tagblatt":

Dobil sem dovoljenje oditi iz južne Tirolske na soško fronto, kjer ravno ponehava s takim pompom napovedana velika italijanska ofenziva. Pod vodstvom stotnika Mialiccha so potovali z nami švedski in švicarski oficirji. To je prvokrat, da so smeli oficirji nevarnih držav obiskati ta del fronte v študijske svrhe. Tako velika bitka počasi počasi, pač znamenje, da tudi v bodočnosti ostane pred vrati Gorice. Dne 24. oktobra je bila neka stotinja Dalmatincev v resni nevarnosti, da jo Italijani, ki so navajali na njo s premočjo, obkolijo. To pa je razljudilo Dalmatince, da so padli po salati iz Podsabotina v Gorico. Proti Solkanu je divjal vroč boj. Trije vojniki, ki so bili ranjeni, so došli na obvezovališče, kjer so jih določili za garnizijsko bolnico. Ali kakor hitro so bili obvezani in pokopani, so izjavili, da ne gredo v bolnico, marveč nazaj na fronto. In šli so na fronto. Poveljnik je svoje vrle Dalmatince sprejel s toplimi besedami.

Pri splošnem napadu od morja do bovske kotline je moralo biti prizadeto tudi tržiško mesto. Ponovno so se prikazali sovražni letalci nad Trstom in so metali bombe dol, ne da bi dosegli, kar so želeli.

V torek 2. novembra je letalo zopet več italijanskih aeroplanov, ki so prišli z letališča pri San Giovanni di Manzano, in so metali bombe. Bombe so eksplodirale pri Rojani, niso pa povzročile nikake škode, tudi na Kontovelj so padle bombe, namenjene na železniško progo, ali so ostale tudi brez učinka.

Tu dni so obmetavali Miramar, ali mogel sem se prepričati, da lepi, beli grad ob morju ni nič trpel. Vojške škode to obmetavanje Trstu ni prizadajalo.

Novi vpoklici v Italiji.

Rezervisti prve in druge kategorije letnikov 1883 in 1884, sapperji ženijskega zbora letnika 1883 in telegrafisti so vpoklicani

Italijanske izgube.

Švicarski listi poročajo z južnozadnje fronte:

Od 8 italijanskih polkov, ki so prvič prišli na bojišče ob Soči, se je vrnilo le malo moštva domov ali skoro nič.

Pri takih neuspehih ob tolikih žrtvah bo Italija s svojimi silami še poprej pri kraju kakor pa Rusija.

38 italijanskih generalov odslavljenih.

"Berliner Tageblatt" poroča iz Kopenhagna:

Zalostni konec italijanske tretje ofenzive je razviden zlasti iz rednega odslavljenja generalov.

Število generalov, ki so stavljeni na dispozicijo od začetka vojne, znaša že 38.

Italijanski parnik "Jonio" potopljen.

Kakor poroča Lloydova agencija, je bil potopljen pred kratkim italijanski parnik "Jonio".

Italijansko uradno poročilo.

V Daonski dolini je dospel neki lastni oddelek na levi breg Chiese, je napadel pozicije pri Malgi Stabolone, severno hriba Lavanech, in pregnal sovražnika z najtežjimi izgubami. V dolini Ledro je pričela sovražna artilerija streljati na kraje v kotlini Bezzecca, jim je povzročila poškodbe in nekaj požarov.

Ob soški fronti je trajal dalje artilerijski dvoboj. Izveniši napada na Zagoro jutraj, ki je bil takoj odbit, ni pokazala sovražna pehota nikakih delavnosti, dočim je avstrijska nadaljevala svoje

delovanje kljub neprestanemu dežju. V odseku sv. Mihaela smo se polastili s sijajnem napadom nekoga sovražnega okopa. Vjeli smo 154 mož in zaplenili obilo municijskih zabojev za strojne puške in drugega vojnega materijala.

Iz vojnoporočevalskega stana se obenem poroča:

V poročilu italijanskega generalnega štaba navedena vest, da je bil odbit na pobočjih Kalvarije severozapadno Gorice neki naš napad, je z italijanske strani kratkoma izmišljena.

Drobne vesti iz Italije.

General Ameglio, guverner v Tripolitani, se mudi v Rimu, kjer je imel dolgo posvetovalne s kolonijalnimi in vojnimi ministrom. Vzrok njegove navzočnosti ni znan. Salandra sklicuje ministrski svet.

Kakor poroča "Messaggero":

so obsodili onega vojaka, ki je razširal vest, da je vjel z zanjko nekav avstrijskega generala, na tri mesece ječe.

List pripominja, da se je državni pravdnik pri tej razpravi norčeval iz italijanskega časopisa, ki verjame vsako čenčarijo.

Za predsednika Rimskega časniškega društva bo izvoljen poslanec Torre namesto dosedanjega predsednika ministra Barzilaja.

Iz Milana poročajo, da v vseh tkalnicah v Novari delavstvo štrajka.

Nadaljevanje boja proti sovražnikom Italije.

V Rimu se je vršilo pod predsedstvom Garibaldija zborovanje izvrševalnega odbora republikanske, reformosocialne, radikalne in nacionalistične stranke, na katerem se je sklenilo nadaljevanje boja brez pardona proti vsem sovražnikom Italije.

Salandrov govor v Milanu.

Pri polaganju temeljnega kamna za zavod za višjo kulturo v Milanu v navzočnosti ministrskega predsednika Salandra je imel sošjalnodemokratski župan govor, v katerem je poudarjal blagodejno delovanje mira in negovanje znanosti, vojne pa niti omenil ni. Salandra je odgovoril z velikim slavošpevom Italiji, ki je velika v mirnih časih in močna v vojni, ni pa na koncu izrekel upanja na zmago, kakor to navadno stori v svojih govorih.

Salandrov odhod iz Milana.

Salandra je odpotoval iz Milana. Nacionalisti so mu priredili velike ovacije, pri katerih so neprestano klicali svoj "evviva", vojni, zaveznikom, Srbiji in vojni z Nemčijo. Nosili so koli razsvetljene lepake z napismi: "Mi hočemo vojno z Nemčijo! Živel londonski dogovor!" Salandra je na kolodvoru, od katerega se je s svojo ženo in hčerjo s pomočjo karabinerjev prešel z največjo težavo skozi množico, brzojavil kralju, izražajoč svoje veselje radi izredno patrijotičnih manifestacij milanskega prebivalstva.

Italijanski parlament.

Salandra je imel s predsednikom italijanskega parlamenta Mareoro v Milanu sestanek, na katerem se je končno določilo, da se skliče italijanski parlament na dan 1. decembra.

Kakor hitro se vrne Salandra v Rim, se prične takoj s pripravi za otvoritev parlamenta.

Kakor se razglša poučljivo, bo zborovalni italijanski parlament kvečjem dvajset dni. Ministrski predsednik Salandra bo podal svoja poročila, predložil številne dekrete in zakone, nato bo zahtevala vlada, da jej izreče parlament zaupnico in podaljša generalno poblastilo. Razprava o tem bo jako kratka, seveda ako ne povzroči, čijo socialisti obširnejše debate.

Rensko vino in Francozi.

Neki francoski pisatelj je spisal knjigo in jo naslovil: Pred bitko. Nemci, živci v Parizu so knjigo takoj izkritizirali in rekli, da ni nič vredna. Pozneje se je sestal pisatelj z neka lepo Nemko in ji razlagal svojo knjigo. Na koncu je pripomnil: — Prišel bo čas, ko bomo dospeli v Rensko provinco, in pili tam rensko vino.

Dama mu je smejala odvrnila: — Nikar ne mislite gospod, da bomo francoske jetnike pogostili s to žlahtno kapljico.

DAROVI.

Za nesrečno županovo družino v Grove City, Pa.

Ime Alice Šuštaršič, katere je darovala \$1 za reveža, je bilo zadnjem izkazu pomotoma izpuščeno.

Uredništvo.

Usoda Srbije.

Dunajska "Arbeiter Zeitung" je prinesla sledeči članek, ki ga prinašamo v dobesednem prevodu:

"Strašna je usoda narodov, ki jih je postavil slučaj prezgodovinskega naseljenja na mejo dveh kultur. To je izkusil poljski narod na severu in srbski na jugu. Tam spodaj sta se križali najprej več stoletij grška in rimska kultura, Bizane in Rim.

Rodovi, ki so se naselili ob gorinji Savi, so prešli evangelij od rimskih duhovnikov v latinskem tisku in pismu, robovi ob doleni Savi in ob njenih pritokih s Krasa pa so prešli krščanstvo in abecedo od grških menihov iz Carigrada (Ciril in Metod ter njegovi učenci), tako je prišel isti narod geografsko v dve kulturni sferi. Toda ta razkol je bil le majhna razpoka na plošči v primeri s prepadom, ki ga je izkopal osvojevalno vojevanje osmanskih Turkov med zahodom in vzhodom.

Turki so vladali popolnoma ozemlju na desni strani Save tekem starih stoletij (od 1459 do 1809) ter so narod odločili docela od zahoda; štiri stoletja je srbski narod izginil z godovinskega površja. Srb je bil kmet-tlačen islamskega posestnika in le v nesmrtnih narodnih pesmih o junakih bojih dedov na Kosovem polju, v narodnih pesmih, ki jih ni slišal nihče razen srbsko včasnostvo, ki jih ni zapisal nihče razen spomin dečkov, le v teh čudovitih pesmih (ki sta jih prevajala Herder in Goethe) ter so kot nedosežni vzori narodne poezije natisnjeni v vseh literaturah sveta) je živel spomin na propalo veličastvo srbskega carstva.

Tako se je vzgojila srbska duša: umetniško in vojaško, romantično in polna nagona za dejanja. Srbi niso tili trezni, gospodarski, delavni in praktični, kakor Bolgari, toda bolj umetniški so in bolj željni dejanja.

Na srbskih tleh je divjal od početka novega veka neprestano boj med zapadom in Islamom. Pol stoletja so se borili z Islamom. Madžari in Hrvatje sami — zato so morali Osmanom podležiti. Rešiti so se mogli le s tem, da so poklicali na pomoč sveto rimsko držav nemškega naroda, in ta je bila takrat hiša Avstrija.

Cesarji starega nemškega cesarstva so vodili leta 1524 poldrugo stoletje s Turki vojne za Ogrsko in kmalu tudi za Srbijo.

Od leta 1524 do 1683 so prodrali Turki vedno naprej, prav do dunajskega obzidja. Nemčija in Poljska sta jih združeni odbili. Leta 1686 je bila osvojena Pešta, ki je bila torej skoraj 150 let turška, leta 1687 je bila zopet osvojena Hrvatska in Slavonija, leta 1697 je bila osvojena južna Ogrska z zmago princeva Evgena pri Zenti.

Nova vojna s Turki (1716-1718) je osvobodila še ostalo Ogrsko ter je prišel princ Evgen dne 16. avgusta 1717, torej ravno pred 198 leti, v Belgrad. V miru v Požarevacu (1718) je moral turški sultan odstopiti cesarju Banat, Valaško in oni del Srbije, ki je ležal med Moravo in Drino. Odtlej sta pripadala zahodna Srbija in severna Bosna 21 let Avstriji in s tem krščanskemu zapadu. V miru v Beogradu (18. septembra 1739) pa so padle po štiriletni vojni s Turki Srbija, Bosna in Valaško zopet pod sultanstvo v Štambul; Donava in Sava sta ostali posledje močni meji Srednje Evrope proti orientu.

Čuden je tek zgodovine. Po belgradskem miru (1739) so gledali Srbi poldrugo stoletje hrepenje za osvoboditvijo onstran Save. Če je pritiški gospodar, aga ali beg, le prehujo na kmeta, potem je zbežal z ženo in otroki ponoči v čolnu čez reko ter je iskal v Sremu, v Bački in v Banatu novo domovino. Tisto ozemlje, morda najbolj rodovitno v Evropi so neprestano vojne s Turki povsem iztrebile in izpremenile v puščavo. Cesarji Leopold I., Karel VI., Marija Terezija in Jožef II. so dajali Srbom (beguncem) ondi sveta in svobode. Visoko tja gor na Ogrsko so se naselili Srbi ter so obljubili celo predkraj Pešte (Račje). Saj se je tudi patrijarh srbske cerkve v Ipeku na makedonski planoti preselil v Karlovec. Od onega časa je bilo vse srbsko ljudstvo v Avstriji globoko in vztrajno vdano.

V tisti dobi, ko je vodil Andrej Hofer tirolske gorjanke na boj zoper Francoze in Bavarce, je praznoval tudi srbski narod svoje vstajenje, opirajoč se na svobodnejše Srbe v avstr. državi. Črni Juri (Karageorg), praded sedaj

vladajoče srbske dinastije, je vodil leta 1804, ustajo proti osmanskim gospodarjem; dne 12. decembra 1806 so z naskokom osvojili srbski kmetje mesto Belgrad ter posekali jančarsko posadko. Iz lastne moči so odbili Srbi leta 1809 in 1810 od vseh strani v deželo vdirajoče trope turškega sultana ter so izsilili v miru v Baka-reštu (28. maja 1812) nekaj odidih.

Toda že 1. 1813 so vdrl tri turške vojske preko Donave, Morave in Drine v deželo; Črni Juri je moral (15. oktobra 1813) oditi na avstrijsko (zdaj ogrsko) ozemlje. Mesto njega je začel Miloš Obrenović, praded prejšnje, klavrnokonečne dinastije, leta 1815 iznova boj s Turki ter je, kmet na čelu kmetov, v bitki ob Mačvi sijajno zmagal: Srbija je dosegla svojo svobodo. Ker je bil vrnivši se Črni Juri 25. julija 1817 zavrato umorjen, je bil Miloš dne 6. novembra 1817 izvoljen za dednega kneza Srbov.

Od tega časa je Srbija odvisna, a tu nesložna zaradi nekmo-

Katere sile bodo zmagovalne v evropski vojni?

Piše F. GRAM.

Nehote pomilujem ljudi pri čaropisju, kateri se prodajajo za nekaj judeskih grošev in poročajo v svet barvana poročila, zavijanja in laži.

Med slovenskimi se posebno odlikujeta "Narodni Vestnik" in nekaj emuja imenovana "Slovenski Narod". Kaj omenjena lističa pišeta, presega vse meje nesramnosti. Le dve reči sta, kateri se mojeta med ljudem očitati: ali so kupljeni, ali pa tako zarukani, da ne vedo, da trava raste. Človek ne more rabiti takega lista, ker strupeni bralec in ga dela še bolj bedastega kot je v resnici. Ker ni moj namen, se pečati v tem članku kaj pišejo zakotni listi pridem k glavni točki: kdo bo zmagovalce v Evropi?

Danes, po preteku 15-mesečne vojne, lahko vsak bralec zatrdno računa, da bodo zmagovalci zavezniki, in če prav kaj posebnega ne pride vmes, bodo zmaga popolna. Francoz in Rus smrtno sovražita Prusa, provokatorja gorja v Evropi, vsled česar je polovicien mir izključen.

Veliko bralecev se bode posmevalo, češ, da me mrzlica trese. Taki berejo vsak dan, kako Nemci mikastijo Ruse, Francoze in Angleže. Nemčija ima 67.000.000 ljudi in od teh je sposobnih za vojno 10 odstotkov, ali 6 milijonov 700 tisoč. Število sposobnih vojakov ena koliko večje, vendar se mora računati, da jih mora nekaj ostati doma. Nemci so izgubili do 1. oktobra 1915 najmanj 3 milijona ljudi, kateri so ubiti, ujeti ali ranjeni ter nesposobni za boj.

Računa se, da ima Nemčija na vzhodu 1 milijon 200 tisoč, v Franciji 1 in pol milijona, na jugu 300 tisoč, skupno 3 milijona aktivne armade, za katero ima nadomestila pod najbolj ugodnimi razmerami do aprila 1916.

Ako so izgube Nemcev prihodnjih 5 mesecev kakor do sedaj, bo imel Nemec 5 milijonov 400 tisoč izgub ob tem času. Pozneje ne more več nadomeščati in nasledki se bodo hitro pokazali.

Avstrija je po najbolj konservativni cenitvi izgubila do danes blizu 2 in pol milijona in njene izgube bodo do aprila, po sedanjih izgubah računati, 3 milijona 800 tisoč; rezerv ne bo več.

Francija bode imela do aprila 1916 2 in pol milijona izgub in rezerve nobene, vendar se pa ne sme pozabiti, da ima Francija kolonije, od katerih lahko dobi en milijon več.

Angleške izgube so bile do septembra 1915 malenkostne. Če se bodo podvojile, bode imela do aprila izgub 1 1/2 milijona, v aktivni 1 1/2 milijona, torej ji bode preostajalo aprila rezerve še 1 1/4 milijona, ne števis kolonij, odkoder dobi vojaštva kolikor hoče.

Rusija ima vsega vojaštva 17 milijonov; njene izgube bodo do aprila 1916 okroglo 6 milijonov, ali njeni viri so neusahljivi.

Italija, Srbija, Črnagora, Belgija so kot 2—1 nasproti Bolgarom in Turkom.

Poglejmo sedaj narodno bogastvo skupin.

Nemčija in Avstrija imata do 11 milijonov dolarjev, zavezniki imajo pa premoženja 27 milijonov dolarjev. Obe stranki sta vzeti v splošnem, natančno kolikor se mo-

vanja obeh knežjih rodov, Kara-gorgjevičev in Obrenovičev. Iz te tekme se je razvil nasprotje v političnih interesih obeh dinastij in diplomatsko borjenje med Rusijo (s katero so Kara-gorgjevičji in Avstro-Ogrsko na Balkanu. Zločin, ki se je zgodil leta 1817 na Črnom Jurju, se je obnovil zjutraj 11. julija 1903, ko sta bila zadnji Obrenovič. Avstro-Ogrski prijazni kralj Aleksander in njegova žena Draga (Mašinova) v belgradskem konaku ustreljena. Dne 15. junija 1903 je izvolila srbska skupščina Petra iz rodu Kara-gorgjevičev za kralja, in Srbija je nastopila svojo usodno pot za ustanovitev velikosrbskega kraljevstva.

Mnogo krvavih dni je videl: to mesto Belgrad tam ob združitvi Save z Donavo, in zastava na njeni trdnjavi je bila že večkrat izpremenjena. Mnogo krvi so popila beligradska tla; tu je pač križšče raznih narodov, raznih držav in kultur, tu je torišče, ki si ga je menda izbrala zgodovinska usoda, in tragična je nesreča narodov,

ki jih je pozvala zgodovina, da so si zgradili tukaj svoje domove."

Štirje ranjeni.

Ridgeway, Pa., 30. novembra. Vsled neke eksplozije v Aetna smodnišnici so bili danes štirje delavci precej ranjeni. O vzrokih eksplozije ni ničesar znanega.

MAŠI KASTOPNIKI.

kateri so podobni podirani narodni na "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi na vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jezay Lind, Ark. in okolice: Michael Gar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovlin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M.
Sofia, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolice: Louis O.
The Bent Saloon.
Walsburg, Colo.: Ant Saffich.
Chicago, Ill.: Lambert Bozgar.
Indianapolis, Ind.: Alois Gudman.
Woodward, Ia. in okolice: Lukas Podbregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Ogishby, Ill.: Math. Hribernik.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinca.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John K.
Joliet, Ill.: Frank Bamblich.
Mineral, Kans.: John Stale.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovič in Math. Ogria.

Se. Chicago, Ill.: Frank Černis in Rudolf Požak.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Frontenac, Kans. in okolice: Frank Kerna.

Bellevue, Kans. in okolice: Martin Koc.

Calumet, Mich. in okolice: Pavel K.
Chicago, Mich.: Mike Grabrian.
Ministiquette, Mich. in okolice: U. Koston.

Se. Range, Mich. in okolice: M. U. Kovič.

Springfield, Minn.: Josip Pagan.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich in Frank Zagar.

Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Kly. Minn. in okolice: Ivan Goude.
M. L. Kapech, Jos. J. Peshal in Louis M. Petušek.

Greentown, Minn.: Jurij Kotec.
Gilbert, Minn. in okolice: L. Vasač.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.

Kilbville, Minn. in okolice: Joe Adamchik.

Nashwan, Minn.: Geo. Mauria.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobe.

Great Falls, Mont.: Math. Urich.
2409 N. 5th Ave.

Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.
Roundup, Mont.: Tomaz Paulin.
Little Falls, N. Y.: Frank Oregorka.

Cleveland, Ohio: Frank Sakar, J. Marincic, Chas. Karlinger, Jakob Resnik in John Prostor.

Arboretum, O. in okolice: Alois Ba-lant.

Bridgeport, O.: Frank Hobevar.
Cincinnati, O.: Math. Slapničar.
Lorain, Ohio in okolice: John Kum-1725 E. 83. St.

Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Jirogen City, Oreg.: M. Justin.
Albion, Pa. in okolice: M. Kila.

Freemont, Pa.: Louis Hribar.
Bradford, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pletershek.

Kurdine, Pa. in okolice: John K.
Kurdine, Pa. in okolice: John K.

Cosmopolis, Pa.: Ivan Pakj.
Bridgeport, Pa.: Anton Jerot.
Cantonburg, Pa.: John Kobilic.

Wroughton, Pa. in okolice: A. Dew-ant.

Ostrag, Pa.: Dragutin Slavia.
Omio, Pa. in okolice: Josip Sabot.
Export, Pa. in okolice: Frank Trebec.

Ferret City, Pa.: Kari Zalar in Fr. Leben.

Frank, Pa.: Jakob Valentinčič.
Fitz Henry, Pa.: F. Gottlieber.
Greensburg, Pa. in okolice: Joseph Novak.

Irwia, Pa. in okolice: Frank Dem-442.

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way on box 57, Ely, Minn.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barbours Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS CASTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEK, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdina, Pa.

JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.

S. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Stev. 1, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jernusa, Stev. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovence, Stev. 114, Ely, Minn.

Val dopis, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarni pošiljke, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse priobte pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebnosti ali neuradni pisma od strani članov se ne boje.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Franc Koritnik in njegova družina.

Roman Romanov.

(Nadaljevanje.)

Pustila ga je v sobo in zaprla je vrata za njim.

Soba je bila lepa in lepo opremljena in Franci se je na tihem začudil. Težke zavese po oknih, temno rdeče rože na stenah, težke preproge po tleh, svetlo pohištvo, velika zrcala...

"Kaj bi rad, Koritnik?"

Profesor se je približal po mehki preprogi in se je ustavil pred njim.

"Lepo prosim, gospod profesor, če bi bilo mogoče, da bi dobil par goldinarjev... lepo prosim..."

Govoril je s tihim glasom, gledel je bil obraz in samo oči so gorele z velikim in skritim plamenom.

"Ha, ha..."

Profesor se je nasmešnil, obrnil se je stran in zapet proti njemu in je spregovoril:

"Saj ti nisi nadarjen... Trde glave si in nič ne bo iz tebe; domov pojdi in ostani doma!"

Besede so bile mrzle in sirove, odprla so se vrata, in Franci je stopil v vežo in na cesto.

Obšlo ga je nepopisno ponižanje in zdelo se mu je, da ga spremljajo mrzlo povedane besede kakor strahovi o polnočnem času.

"Ti nisi nadarjen, ti pojdi!"

Glej, in sirove in mrzle besede so šle za njim, izza vsakega vogala so se čule, nad glavjo je plaval osoren glas in zaničljivi smehi so udarjali na uho.

Šel je daleč vun iz mesta, po stezah je šel in prišel je do gozda. Že so prepevale ptice, lahkokrile so letale od drevesa do drevesa, nad njimi je pel škrljanec, v veselih kolobarjih se je dvigal kvišku do oblakov gori in do nebes.

Že je evetel žafran po gozdnih tleh, prvi zvoncek so cveteli, prve trobentice so pogledale v spomladansko nebo.

Franci se je ustavil in je sedel na obsekano deblo. Z rokami je podprl glavo in tisoč misli je hitelo mimo, bliskoma so šle, nemirne kakor vihar in kakor nevihta.

Ti, ki imaš pogum in moč, kaj si plašen pred strahovi?...

Zdelo se mu je, kakor bi se zasmejala nad njim cela množica hudobnih ljudi, zakrohotala bi se naglas in zaploskala bi z rokami.

Ti, ki imaš pogum in moč, kaj te je strah pred polnočnimi senčami?...

Upognil se je vrat in nagnila se je glava globoko. Glej, sirove roke so omajale veliki hrast, brid-

kost in nemogočnost sta ga podkopali? Odpadlo je listje, sušile so se veje, trohnelo je deblo, samo še en udarček — in padel bo hrast in zakadila se bo trohnoaba.

Vstal je in odšel proti stanovanju, ker je bilo zašlo sonce in se je delala noč. Potemnele so gore, potemnele je nebo in pokazala se je prva zvezda. Lepa in svetla je zagorela nad najvišimi vrhovi in zabliskale po vsi široki strani.

Franci je šel proti stanovanju sključen in bledega obraza, samo še v očeh je gorelo, skrit plamen je plamtel...

V stanovanju je že gorela luč. Že so ležale temne senice po tleh in neprijeten, vlažen duh je plaval po sobi.

Franci je odprl okno in se je naslonil in gledal v dolino.

Narastla je bila spodaj velika reka in šumela je in penila se je in drvila naprej. Včasih je zasumelo v grmovju pod oknom, sova je zasovikala, netopir je letel mimo...

Ti, ki imaš pogum in imaš moč...

Se je čutil Franci smeh, cela množica se je smejala, ali upognil je bil tilnik in sklonil je bil glavo.

Minil je večer in Franci je legel v postelj. Mir je zavlada, samo še enakomerno nihanje ure se je čulo, samo še zunaj kje se je zaznal glas, vstal je ropot, krik se je zaslislal...

Franci je zatislil oči in že se je videl na krvavem potu. Krvavel je hrbet od bremena, vsa kri je odtekla, sesušilo se je telo, glej, in breme je bilo težje in težje. Težilo se je breme od dne do dne; skrčil se je hrbet in padlo je breme. Padlo je na tla in skotalilo se je po dolini dol, razbilo se je ob čerih in skalah in vse se je izgubilo v daljini in gosti megli...

Skrčil se je hrbet, skrčilo so se kolena in tudi sesušeno telo je padlo. Padlo je in zdrsnilo se po strmimi dol, butalo je ob skale na desni, na levi, in obležalo je naposled v dolini, slabotno in nezmožno...

Glej, in z vrha dol se je čul jok, droben prestresujoč jok se je začul, in Tončka je bila, ki je gledala, kako je butalo sesušeno telo ob skale na desni, na levi, videla je in je zajokala z drobnim in žalostnim glasom...

Truden in izmučen je bil tiste dni Franci; ko je vstal, je bila glava težka, utrujeno je bilo telo in srce je bilo potrto. In tako je napočila nedelja.

Franci se je oblekel in boječe in pridržano je stopal, oprezno je prišel za kljuko in nalahko je odprl vrata.

"Dobro jutro!"

Pozdravil je v kuhinji gospodinjico in je šel po prstih naprej.

"Ne, ali si dobil denar?"

"Nisem dobil..."

Franci je sklonil glavo in se je ustavil. Bal se je sirovih besed in

je spregovoril naglo in boječe: "Saj pojdem, še danes pojdem..."

Tako je bil prenapet gospodinjica, in ostala je mirna in dostojna.

"Saj vidiš... Ni mogoče imeti zastoj, ni mogoče..."

Moja njiva je na trgu; vse je treba kupiti; vse je drago... Ni mogoče zastoj..."

"Saj pojdem..."

In tako je oprl na rame svoj kovčeg na tisto nedeljo, "z Bogom" je rekel in je stopil na ulico. Tainoni se je ozrl za njim, nasmešnil se je, ali Franci je šel svojo pot mirno naprej. Ostale so za njim mestne hiše, polja so ležala na desno in levo, in zadaj za njimi gozdovi. Nad glavjo je letela tuintam vesela ptica, oglasila se je mimogrede veselo in prostodušno in izginila je izpred oči.

Franci je stopal mirno naprej z upognjeno glavo in globoko zamišljen. Zdal se ni več smejalo za njim, niti nasmešna ni bilo več za njegovim hrptom, samo zdelo se mu je, da gre jok za njim, da tečejo solze...

Včasih je bilo, kakor bi vzdihnilo v bližini, kakor bi zahtelo... In ozrl se je v isto stran, ali ničesar ni bilo.

Mogoče je potegnil veter čez gozdove, mogoče je zasumelo po grmovju...

Da bi imel človek enega samega prijatelja na tem širokem svetu, enega samega prijatelja, ki bi bil krepak in močan. Močno in krepko roko bi imel, in človek bi zaklical, in stegnila bi se do njega ta krepka in močna roka...

Doketnila bi se in prišla in dvignila glej, in videlo bi se sonce...

Tako je mislil Franci; samotna je bila misel in se je samotno izgubila. Bela cesta se je vila pred njim, ali peljala je nazaj proti domu...

Molčale so daljave, dalje ne so bile in nedosežne, zastoj je bil up, zastoj vsaka tihla želja. Več niso vabile, niso se nasmejale, stale so daleč, sinje in resne.

Mrak je padal na pot, zarja je ugasnila in nebo se je stemnilo. Mir je zavlada in nastala je sladka tišina spomladanskega večera; molčijo polja, molčijo travniki, samo še zdajinjzaj zasumijo gozdovi, oglasil se preplašena ptica, netopir šine mimo, sova zasovika...

In priplavala je iz daljave lepa pesem, od gozdov sem je priplavala, mehka in topla in srce namenjena. Vstala je melodija, postala je krepkejša, vtrepetalo je srce, zganilo se je v prsih, glasovi so bili tišji, komaj se sliši, so bili, odplaval so in so izgubili v daljavi...

Na pot, Franc, ti, ki ti niso mar strahovi...

Se se mu je zdelo, da ga zakliče včasih mogočen glas, spreteloto ga je po telesu, ali sklonil je tilnik in nagnil je glavo.

Kadar ni nikogar, da bi bil velik in močan in dober, da bi stegnil roko, ko bi človek zaprosil pomoči...

Lepo bi zaprosil in glej, stegnila bi se roka, oprile bi prsti, dvignili bi, in storil bi se lep dan. Prijazna luč bi se posijala od vseh strani, razjasnil bi se obraz in razširile bi se prsi...

Ali nikogar ni bilo. Samo nedosežne daljave, samo mrak in noč, samo še kratka pot nazaj proti domu...

In ta pot je bila pusta in prazna, tako brezpomembna in polna poniževanja.

Franci je šel enakomerno na srednjem poplunu sam je bil sredi večera in koraki so se čuli, odmevali in se razgubljali. Prišel ga je tisoč kovčeg, stopil je k strani in ga je postavil na kanton. Sam je stal tik njega in se je nanj opiral; zamišljen je bil obraz, bled je bil, udrti lica, posinjele ustnice in tudi v očeh je bilo megleno in mrtvo.

Ugasnil je bil veseli in skriti plamen, megla je legla vanje in umrlo je življenje.

Kako bi človek rad storil veliko in pametno, kako bi se dvignil rad visoko iz svojega naroda, glej, in zavežejo se roke, zavežejo se oči, in nastane velika in žalostna tema. Tako se končajo lepe misli, težko umira v prsih in v srcu, in žalost se razlije po duši...

Večer je bil lep in tih; zvezde so gorele, sapa je dahnila tuintam, zasumelo je, glas se je začul...

Senice so se stegnile včasih preko ceste, velike in dolge, zamajale so se doli in gori in zopet so obmirovale. Še je zasovikala semtertje sova, mimo le letel netopir, samo pesem se ni čula nobena več. Molčale so daljave, mirne in resne so gledale v obraz, niso se nasmejale in niso vabile...

Franci je oprl kovčeg na hrbet in je nadaljeval svojo pot.

Glej, in že je bil prišel do znanih gor, že so ga pozdravili domači holmi.

Zadoščenje.

Izvirni igraček v treh dejanjih. — Spisal: Filip Rekar, New York.

(Nadačevanje)

Thomson: — Da, ponavljam še enkrat. Vedno bom tega mne nja, in nikdo me ne more prepričati, da je drugače.

France: — Če je res tako in če hočete biti plačen, je tukaj vaša plačila. — (Udari ga po glavi, da se opoteče. Potem ga udari še enkrat, da pade za grmovje in da se ga ne vidi z odra.)

Tomažev (se mahoma strezne, prime Franceta za roko in zašepeta): — France, preveč si ga. In sedaj bodo rekli, da sem ga jaz.

France (si obriše pot s čela, pogleda zaničljivo v kot in reče Tomaževu): — Kar je iskal, to je dobil. Ne misli, Tomažev, da sem ga zaradi tebe. Ne zato, ker sta se pripravila in ker te je spodil iz službe, ampak zato, ker nas je sramotil. Meni bi lahko rekel, karkoli bi hotel, jaz bi molčal in se ne zmenil za njegovo govorjenje. Ker pa s ejo spozabil tako daleč, da je zaničeval cel moj narod, je dobil svoje plačilo. Želel bi, da bi se mu poznalo na obrazu skozi celo življenje. Želel bi, da bi se vedno, ko bi stopil pred ogledalo, spomnil, kdaj in kako nas je zaničeval.

Tomažev (izgine za trenotek in se zopet vrne): — Ne bo tako hitro dober. Stvar se zna vleči in imeti še zelo žalosten konec. Najbrže bomo morali iti vsi. Kakor prokleti bomo. Ne samo sebi, vsem si napravil hude čase.

France: — Saj sem ti rekel, da sem mu odgovoril v imenu vseh.

Tomažev: — Kam si sedaj namenjen?

France: — Šerifu bom šel naznaniti.

Tomažev: — France, ne zameri, če sem jaz pravzaprav vse to zakrivil. Verjemi, da nisem hotel tako.

France: — Pusti me! — (Čisto hladnokrvno.) — Šerifu grem povedat, da sem ga zato pobil na tla, ker nas je krivično sodil. Povedal mu bom, da sem mu dal dovolj časa za premislek, pa se ni hotel premisliti. Če so sodniki pravični, bo pravica na moji strani. Z Bogom, Tomažev, če se ne vidiva več!

Tomažev (ga začudeno gleda, hodi okoli, kakor da bi nekaj iskal, gleda v kot in ne ve, če bi šel v hišo, ali bi mu ponudil roko): — Kaj si napravil, France! Za božjo voljo, kaj bo z nami?

France: — Prej si se repenčil in ustil, da ga boš ubil. Če so ti delali krivice, maščuj se. Veliko jih je in vsi so si podobni, vsi so enaki. Najprej poslušaj zlepa, če ne gre zlepa, bo šlo zgrda. Svetujem ti pa, da molčiš in da ponižno prestliš vse! To je naša usoda. Že od nekdaj je bilo tako. Pozdravljen, Tomažev!

Tomažev: — Za božjo voljo, France! Govoriš, kakor da bi odhajal za vedno.

France: — Njega pogledj, pa boš vedel, kam odhajam in za koliko časa.

Tomažev: — Sam se naznani, mogoče ne bo tako huda kazen.

France: — Kje je Kovačev?

Tomažev: — Ne vem. Mogoče je šel v gostilno.

France: — Hm! Škoda. Drugih pa tudi ne bom budil. Veš kaj, sedi sem, nekaj bi ti rad povedal. — (Sedeta k mizi. Tomažev gleda neprestano v smer, kjer leži Thomson. Semtertja se sliši globoko hropenje.)

Tomažev: — Dobro si ga. Tako roko imaš, da bi vola pobil, če bi bilo treba.

France: — Poslušaj! Če boš se kdaj prišel v tiste naše lepe kraje, jih pozdravi v mojem imenu. Stopi se k moji materi in jo potolaži, kakor veš in znaš. Povej ji, da se je izpolnilo prerokovanje in jo prosi, da naj mi oprosti. Tudi učitelju povej, da so bile resnične njegove besede. In še nekaj, Tomažev. Če jo boš srečal, se ji spoštljivo odkrij. Zasluži namreč, da snameš klobuk z glave pred njo. Sporoči ji, da sem ji ljubil bolj, kot sem ji mogel razodeti. — Zaradi nje sem šel, hotel sem nekaj postati, da bi bilo lažje življenje, pa prišlo je drugače. Povej ji, da jo še nikdar nisem imel tako neizmerno rad, kakor ravno sedaj v tej žalostni uri. Reci ji, da naj mi odpusti. Vse najboljše naj ji nakloni usoda, po lepših potih naj jo vodi, kakor je mene.

Tomažev: — Pepci, kaj ne?

France: — Da, Pepci. Opuščanja jo prosi v mojem imenu in jo iskreno pozdravi. Tudi učitelju povej, če bo še živ in če ga boš videl, da sem eden onih, ki se ne bodo več vrnili. Prosi ga, da naj mi odpusti. — (Vstane in si obriše z rokavom oči.) — Čudno, da jih še sedaj ni. Če smo drugkrat le malo glasneje govorili, so nam takoj zapretili z zaporom.

Tomažev: — Torej pojdi, če misliš.

France: — Pozdravljen, Tomažev! Pozdravi jih, kakor sem ti naročil.

Tomažev: — Pozdravljen. — Škoda, da nisem šel prej po vode. Mogoče bi se sedaj že zavedel. — (France sklene glavo in odide.) — Presneto, kdo bi si mislil, od tega človeka. Ponižen, kakor ovčica. Prav mu je, kaj se je pa silil vanj. — (Gre za oder k Thomsonu, pa se takoj vse prestrašeno vrne.) — Moj Bog, samo hrope in nebene besede ne reče. Slaba ti bo predla, France, če si ga preveč potipal. — (Leta ves zmeden po odru, nazadnje pa odloži suknjo in mrmlja): — Lej ga, zlomka, na zdravnika sem pa čisto pozabil. Saj pravim, človek pa res ne ve, kam bi se obrnil. — (Steče tako nerodno z odra, da prevrne mizo.)

VIII. Prizor.

Kovačev (pride hitro do srede odra in zakliče): — France! France! Kje se pa potikaš nočoj? — (Gleda naokoli.) — Glej, glej, to je pa gotovo Tomaževovo delo. Ta si ga je pa zopet enkrat privoščil. Se mize ni mogel pustiti v miru. France! France! Vesel boš in žalosten. Dobro in žalostne novice. Najžalostnejša in najveselejša stvar, kar se ti more pripetiti. Pa kar naenkrat. Kdo bi si mislil, France! — (Za grmovjem nekaj zastoka. Kovačev priskoči in v preplašeno pogleda v ono smer.) — Ne vem, zdi se mi, da je Tomažev. Toda in je ponavadi samo smrčal, stokal je le tedaj, če ni imel za pijačo. Pogledajmo! — (Stopi za grmovje in priteče ves preplašen nazaj.) — Vstanite, ljudje božji! Vstanite, pomagajte. Thomsona so ubili, Tomažev ga je ubil. — (Pri oknu se prikaže par kuštravih glav, sliši se hoja po stopnicah. Iz hiše plane nekaj fantov.)

Vsi: — Kaj pa je? Kaj se je zgodilo?

Kovačev: — Pomagajte mi, da ga bomo prenesli sem. — (Gre do za njim, prinesejo Thomsona in ga polože na klop. Thomson je bled, ustnice ima krvave. Oči ima še vedno zaprte in hrope.)

Kovačev: — Skličite vse in povejte jim, kaj se je zgodilo. Saj sem vedel, da Tomažev ni nič prida. Vse nas bodo zapodili. Kje pa je France? Da se je moral še to zgoditi. — (Fantje odidejo in med potom kriče: Pomagajte, ubili so ga! Thomsona so ubili. — Prvi in drugi fant ostaneta.)

Prvi fant: — Po vode! Malo cunj prinesite! — (Drugi fant gre v hišo in se kmalu vrne z zahtevanim.)

Kovačev (moči Thomsona z vodo): — Ali si kaj videl Franceta?

Prvi fant: — Prej je bil tukaj. Ne vem, kam je šel. V hiši ga ni.

Kovačev: — Dobro in slabo poročilo je dobil od doma.

Drugi fant: — Ali so mu pisali?

Kovačev: — Ne njemu in tudi meni ne. Takih stvari ni lahko pisati. Žagar je dobil pismo. — (V daljavi se čuje vpitje. Bližajo se nagli koraki. Tomažev prihi na oder.)

IX. Prizor.

Tomažev: — Zdravnik bo kmalu tukaj.

Kovačev: — Za božjo voljo, kaj si napravil, Tomažev!

Tomažev: — Kaj neki?

Kovačev: — Pogledj tega, tnkaj.

Tomažev: — Saj ga nisem jaz.

Prvi fant: — Kdo ga je pa? Morda jaz?

Tomažev: — France ga je počil.

Drugi fant: — Nikar ne govori preveč, mar misliš, da ne vemo.

Tomažev: — Da, če ti rečem. France ga je. Saj ga že poljejo.

Kovačev: — Glej, da se ne pregrešiš. Če bo izvedel France, da si ga hotel potlačiti, se ti ne bo dobro godilo.

Tomažev: — Ljudje božji, ali norite?

X. Prizor.

(Na oder pripelje šerif Franceta uklenjenega. Za njima pride gruča delavcev in žensk. Kovačev in fantje stopijo nekoliko vstran. Kovačev gleda neprestano Franceta, France pa strmi v tla.)

Šerif (pogleda Thomsona, se skloni, posluša na prsih in vpraša Franceta): — Ali si ga res ti? — (Thomson odpre oči in opazuje drugega za drugim. Njegov pogled obstane na Francetu): — Ali si ga res ti, te vprašam.

France: — Saj sem povedal, da sem ga. — (Ženske začno jokati. Kovačev stopi k Francetu, vse mahoma utihne.)

Kovačev: — Ali veš, kaj se je zgodilo?

France: — Kaj?

Neki možki v ozadiju: — Molči, Kovačev!

France: — Kaj se je zgodilo? Povedi! Govori!

Kovačev: — Mati... ti je umrla. — (Ženske se začno jokati, sliši se glasove): — Prav je, da je umrla. Že vsaj te sramote ne bo izvedela! Ubogi France! Smili se mi!

France (izbuli oči in se začne tresti po vsem telesu. Šerif ga hoče odvesti): — Kaj si rekel, da mi je mati umrla?

Kovačev: — Da, mati ti je umrla in Pepca je na poti v Ameriko. — (Vsi utihnejo. Thomson gleda neprestano na Franceta in nekaj kaže z roko. Francetu se začne šibiti noga.)

France (komaj slišno): — In Pepca na poti v Ameriko. (Zakriči): — Moja uboga mati, moja uboga Pepca! — (Odide s šerifom.)

(Zagrinjalo počasi pade.)

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:		Na križih potih	—20
Duhovni boj	—60	Na različnih potih	—20
Marija Kraljica	—60	Narodne pripovedi, 1. in 3.	—20
Vrtec nebeski	—40	zvezek po	—20

POUČNE KNJIGE:		
Ahnov nemško-angleški tol- mač, vezan	—50	Na valovih južnega morja
Berilo prvo, vezano	—30	Nikolaj Zrinski
Berilo drugo, vezano	—40	O jetiki
		Odkritje Amerike, vez.
		Prihajaš

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUGHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 637, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

P. MARTIN IVEK, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAČ PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORIN, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAR, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 135, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 628 Dayton Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Obsojena vohuna. S pravomocno sodbo domobranskega sodišča petega armadnega etapnega poveljstva je bil trgovec Franjo Petrič obsojen na smrt na vešilih zaradi zločina ogledništva, kazni pa se je izprijemil na ustrelitev in se je izvršila dne 2. novembra. Z isto sodbo je bil obsojen trgovec Alojzij Rasberger na 15letno težko poostreno ječo zaradi hudodelstva proti vojni moči države.

Padel je na srbskem bojišču 12. oktobra Fran Debeve, posestnik in tesarski mojster v Leskovcu pri Kerkem. Bil je jako inteligentni mož. Kdor ga je poznal, ga je spoštoval. Zapustil je mlado vdovo in starega očeta.

V ruskem ujetništvu. Nadporočnik Henrik Majcen je bil dne 13. septembra t. l. na severnem bojišču težko ranjen v desno koleno in se nahaja sedaj v bolnišnici v Moskvi. — Iz ruskega ujetništva se je oglašil pekovski mojster iz Kranja Fran Megušar. Ujet je bil dne 11. maja. Sedaj je pomočnik pri reševanju pekovskega mojstra. Zdrav je, godi se mu dobro ter želi vsem znancem in prijateljem, da bi se še srečno videli.

Smrtna kosa. V Ljubljani je 5. novembra umrl Vaso Petrič, star 70 let. V mladih letih je prišel pokojnik v Ljubljano in je tu ustanovil trgovino, ki spada med največje in najbolj ugledne na Kranjskem ter je prica izredne marljivosti in vztrajnosti pokojnika. Mnogo let je igral Vaso Petrič tudi odlični uloge v javnem življenju. Med možmi, ki so ustvarili v ljubljanskem občinskem svetu narodno večino, je bil tudi Vaso Petrič. Bil je dolgo let član občinskega sveta in dolgo časa tudi podžupan. Posvečeval je vsem občinskim zadevam največjo skrb in zlasti uspešno sodeloval pri ustanovitvi Mestne hranilnice ljubljanske, kateri je bil dolgo let neumorno in pošteno delavni predsednik ter ima največje zasluge na tem, da se je Mestna hranilnica v kratkih letih tako znamenito razvila. To delo mu je omogočilo njegovo temeljito narodnogospodarsko znanje, ki ga je usposobilo, da je čelo o tako velikem in težkem problemu, kakor je bila uredba avstrijske valute, priobčil v "Slovenskem Narodu" nekaj člankov, za katere se je zanimal sam finančni minister Plener. Vestno in uspešno je Vaso Petrič deloval tudi kot član trgovske in obrtniške zbornice, kateri je bil od leta 1889, do 1890, tudi predsednik. Nesheto let in prav do zadnjega je bil pokojnik tudi cenzor avstro-ogrške banke. Za njegove zasluge za občino ljubljansko je mestni svet izvolil pokojnika za častnega meščana, cesar pa mu je že pred leti podelil viteški križec Franc-Jozefovega reda. V tiho in srečno rodovinsko življenje pokojnika je posegla smrt že pred leti. Edini sin je pokojniku že pred leti umrl in

te izgube ni mogel oče nikdar preboleti in nikdar pozabiti. Ostala pa mu je hči, soproga odvetnika dr. Suerjca, ter mu bila tolažnica in skrbnica, posebno odkar mu je pred poltrem letom umrla tudi soproga. Svojo trgovino je pokojnik oddal pred nekaj leti svojemu dolgoletnemu poslovodji Ivanu Sameni in je od tedaj živel v rodovinskem krogu svoje hčere. — Dne 5. novembra je umrl v ljubljanski parni kopeli pisarniški ravnatelj Josip Hočevar, odlični uradnik, ki je bil za svoje zasluge odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono. — Na Dunaju je 4. novembra po kratki bolezni umrl Robert Pollak, družabnik ljubljanske trdnice "Brata Pollak", v starosti 40 let. Pokopan je bil tam dne 7. novembra. — V Kamni gorici je po težki bolezni umrl občan slovitih orgljarjev mojster Ignacij Zupan.

Izpred sodišča. Anton Kastelic, 18 let star, posestnikov sin iz Sela pri Grosupljem, je bil osumljen, da je na cesti, nekaj minut proč od Kolovčeve gostilne v Čikavi proti Sapu z dvoprepelnim vozom domov se vračajočega posestnika Frana Jamnika iz Lanišče roparsko napadel, ga z neko trdo rečjo po glavi udaril tako, da je ta v znak padele in nezvesten obležal, nakar mu je vzel iz notranjega žepa listnico, v kateri je bilo približno 164 K denarja in njegov bič, kateri je storilec izdal. Kmalu po tem dogodku je prišel Kastelic v spremstvu nekega mladega črnovojniškega voznika Alija Djančiča v Kolovčovo gostilno, kjer sta spila pol litra vina. Vprašan po navzočih, kje je dobil bič, je rekel, da ga je kupil. Čez par dni po tem dogodku je tudi Jamnik zvedel o storilec, katerega je pozval k sebi in ga naravnost obdolžil dejanja, katerega je pa obdolženec odločno tajil. Šele ko je Jamnik nameraval oditi o rožnikom zadevo objaviti, mu je Kastelic izročil 100 K s pristavkom, da jih je našel na cesti, da je ostali denar dal Aliju Djančiču ter da ne more vsega vrniti, ker sta že nekaj na pijači potrošila. V preiskavi in pri razpravi je Ali Djančič odločno tajil, da bi mu bil dal obdolženec kak denar, kar je kasneje Kastelic tudi sam priznal ter z obdolženecem soglasno izpovedal, da sta našla Jamnika nezvestnega na cesti ležati. Obdolženec trdi, da lahko poškodba, katero je dobil Jamnik na glavi, izvira najbrže vsled padeča, kajti ti isti večer je on prodal posestniku Janezu Skubiču žrebčaka, za katerega mu je dal 150 K predplačila, nakar se je pil likof, vsled česar je postal nekoliko vinjen. Sodni dvor se ni mogel iz raznih okolišnin zediniti o krivdi obdolženca glede ropa, pač pa ga je krivega spoznal prestopka tatvine ter ga obsodil na tri mesece strogega zapora.

Rekvizicija fižola. Kranjski deželni odbor je brzojavno prosil ministrstvo, da se naj vsaj najmanjšim posestnikom pusti fižol, ki so ga pridelali, za lastno potrebo. Deželni glavar dr. Ivan Susteršič je dobil obvestilo, da je ministrstvo notranjih zadev ukazalo, da tistim pridelovalcem, ki fižola ali drugih stročnic nimajo več kot ga rabijo za lastno potrebo, nič ne odvzame. Šele ko se bo izvršilo ugotovitev zalog, se bodo tozadevno izdale morebitne nadaljnje odredbe. Komisijonariji in nakupovalne podružnice vojnižnega zavoda so vsled ministrskega ukaza dobila potrebna navodila, kako in kaj storiti.

ŠTAJERSKO.

Padel je na italijanskem bojišču orožniški stražmojster mariborske orožniške postaje Fran Ulaga.

Padel je na bojišču Anton Bežjak iz ugledne hiše Bežjakove iz Frama. Sovražna granata je končala 22. okt. mlado, nadežno življenje.

Padel je na italijanskem bojišču Jurij Habinger, posestnikov sin na Ploderšnici. Bil je 24. okt. od granate zadet naravnost v glavo.

Padel je na severnem bojišču Josip Kačur, kmečki sin v Sv. Kristofu pri Laškem, star šele komaj 20 let. Prideljen je bil 17. pešpolku. Dne 27. septembra je zadel šrapnel. Še pred kratkim je pisal svojim starišem, da se bodo zopet videli, ko nastopi ljubi mir, a njegove srčne želje se niso uresničile.

Vsled ran, zadobljenih na bojišču, je umrl v Celju Fran Drugovč iz Brezje, častnik bataljona prostovoljnih strelcev. Pokopan je bil na celjskem mestnem pokopališču.

Odlikovan je bil s srebrno kolajno 1. razreda praporščak Josip Ile, štajerski rojak, ki leži v vojaški bolnišnici v Chrudimu na Češkem.

Odlikovanje kurata. Vojni kurat Alojzij Čížek, župnik v Slov. Gradcu, je odlikovan z duhovniškim zaslužnim križcem 2. razreda na belo-rdečem traku.

Cesarjevo obdarovanje. Martin Hrovat, kmet v Šmarju pri Jelšah, ima 7 sinov v vojni in je zato dobil od cesarja kot odlikovanje srebrno uro z iniciali in 500 kron v denarju.

Iz ruskega ujetništva se je oglašil Josip Potočnik, posestnik v Gornjem gradu, o katerem že od 18. avgusta 1914 ni bilo nobenega poročila. Splošno so bili vsi mnjenja, da je imenovan že pokojnik. Sedaj pa je pisal svoji ženi, da je zdrav ter da dela v tovarni sladkorja v Skorohodovu v poltavski guberniji.

Verni duš dan se je posebno slovesno letos slavil na mariborskem mestnem in vojaškem pokopališču na Pobrežju. Na grobove umrlih vojakov so položili krasne vence polkovnik Holik v imenu častnikov in vojakov z gniljivim nagovorom, nadalje župan mesta Maribora istotako z nagovorom ter gojenec mariborske vojaške višje realke Urbanek tudi z nagovorom in še več drugih. Popoldne so pa romale velikanske množice ljudstva na pokopališče. Grobovi padlih vojakov so bili krasno okrašeni in razsvetljeni. Cecilijanski pevski zbor je proizvajal dve zelo lepi pesmi, izmed katerih je bila druga točka krasna skladba mariborskega profesorja E. Berana. Vojaški kurat Umek je imel lep nagovor o snovi: Kaj nam govori danes vojaški grobovi. Za celo slovesnost si je pridobil posebne zasluge učitelj in četovodja Žagar, kojega neumorni trud je postavil tako lepe grobove spomenike padlim vojakom.

Invalidov se vedno več oglašja. Za štajerske vojaške, ki so pobabljeni vsled na bojišču pridobljenih ran, so se uredile v deželi zares prav blagodejne in nad vse koristne uprave. Dosedaj je v deželi le devet živih vojakov, ki so popolnoma slepi. Ti so oskrbljeni v Gradcu v zavodu za slepe in če učijo primerne delo. Umetnih udov je dobilo v deželi dosedaj okrog 200 štajerskih vojakov. Kuratorji oskrbuje tudi za te siromake, da se učijo raznega posla, kakor je za vsakega primerne. Ta kuratorji oskrbuje tudi jetične vojaške, katerih je dosedaj že skoro do 2000 štajercer v raznih zavodih. Invalidi, ki se niso popolnoma ozdraveli in so že doma, se imajo obrniti na deželne odbornike dr. Verstovška.

Umrla je v Sv. Marjeti niže Ptujja po težki, dolgotrajni bolezni Marija Sok, bivša posestnica in mlinarica v Samušanih. Pokopali so jo 27. oktobra na doma-

čem pokopališču. Stara je bila 65 let.

Umrl je v Vurbergu 26. okt. Mihael Kroisl. Bil je povsod priljubljen in pristaš slovenske stranke. Rajni zapušča žalujčo ženo in tri sinove, ki so vsi v vojaški službi. Vzgojil jih je v strogo krščansko-narodnem duhu.

Umrl je v Laškem 27. oktobra Alojzij Kranjc, hišni posestnik v Gorici. Rajni je šel iskat zaželjeno zdravja v Gorico, odkoder pa se je zopet vrnil ob izbruhu vojne nazaj v svoj rojstni kraj, kjer je našel sočutje svojih starih laških prijateljev, posebno v svoji dolgi in mučni bolezni. Bil je velikodušen Slovenec in vrlo delaven za pravično slovensko stvar. Priljubljen je bil v vseh krogih.

Umrl je 2. nov. v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu Jurij Gašparič, posestnik in gostilničar v Pobrežju pri Mariboru, v 53. letu svoje starosti.

Duhovniška vest. Cesar je imenoval Rudolfa Jančiča, spiritu-ala mariborskega bogoslovja, za lavantinskega kanonika.

V mestni prodajalnici v Mariboru v Freihaus ulici št. 3 se od 3. novembra naprej prodaja zelje v najširih in večjih množinah. Od 4. nov. pa se prodaja tudi krompir, čebula in piča za kokiši. — Mesto Maribor je baže kupilo na Ogrskem več vagonov pšenične, ržene in koruzne moke, katere se bo pozimi prodajala prebivalstvu.

KOROŠKO.

Padel je na južnopadnem bojišču 21. oktobra kadet Maks Primus, 22letni sin hišnika "Družbe sv. Mohorja" v Celovcu. Po dovršenem učiteljskem v Celovcu se je lani prostovoljno prijavil k vojakom. Boril se je dalje časa na severnem in pozneje na južnopadnem bojišču. Njegov starejši brat Ferdinand se nahaja na severnem bojišču in tudi njegov oče je bil vpoklican v vojnopomožno službo.

Požar. Iz Škofjega dvora poročajo: V noči 30. oktobra je na neznan način nastal v gospodarskem poslopju graščine bratov Frick požar. Poslopje je do tal pogorelo, z njim vred je zgorelo 2000 meterskih stotov sena, 50 meterskih stotov slame in gospodarsko orodje. Škode je 80.000 K, zavarovalnica pa znaša 100.000 K. Živo, 65 govedi, 4 konje, 60 svinj in 46 ovc so rešili. Gasili so: domača požarna bramba, ljudje iz vasi, ruski vojni ujetniki in škofjedorovski orožniki.

PRIMORSKO.

Pogreša se Fran Reje iz Grahevega št. 108, ki je služil pri 95. pešpolku, 8. stotniji. Zanj je njegovo poročilo je došlo 25. marca iz Karpotov.

Umrl je pri Sv. Ivanu v Trstu Karol Živice, star komaj 26 let.

Pogled na Trst. Pri svojem obisku v glavnem stanu je italijanski kralj peljal tudi ministra neodrešenec Barzilai na ogledski zvonik, odkjer se vidi Trst. Kralj je baže izvrstno izgledal in na tozadevne čestitke je odgovoril, kakor poroča Barzilai v "Giornale d'Italia": Kako bi se ne počutil dobro pri tem čudovitem igrokazu, ki ga nudijo naše čete. — Čuden kralj, ki se veseli, ako je bojišče polno njegovih mrtvih vojakov.

Borojevič častni meščan. Vse občine okraja Voloska, ki imajo pravico do imenovanja častnih članov, so imenoval generala infanterije Svetožarja pl. Borojeviča za častnega občana v večno zahvalo za varstvo, ki jo ima okraj vsled zmagovite obrambe proti italijanskemu vdoru.

Županstvu Mavhinje na spodnjem Krasu je preskrbel sezonski okrajni glavar dr. Vlček 1000 K podpore v lajšanje bede v občini. Svota se porabi za brezplačno oddajo živih družinam, ki so najbolj potrebne.

Banjšice. Zadnje čase je bilo v poročilih italijanske generalnega štaba tudi ime Banjšice. Občina Banjšice se nahaja v gorovju severzhodno od Gorice, spada še pod okrajno glavarstvo gorško, cerkveno spada pod kanalsko dekanijo. To je visoka planota nad Kanalom, strateško važna točka na levem bregu Soče. Boji Italijanov pri Plaveh in pri Sv. Luciji veljajo tudibanjski planoti. Banjšice so oddaljene od Gorice 25 km. Prebivalstva je okoli 900, kmetovalci in malo obrti.

Solski otrok v Gorici je okoli 1300. Tako se sodi. Mogoče se o-tvorijo šole. Slovenska naj bi se otvorila v mestu, saj je dosti prostora, uvenavo, da na periferiji mesta, kakor doslej, noben Slove-nec ne bo pošiljal svojega otroka;

jih ne pošiljajo v normalnih časih, toliko manj sedaj v vojnih časih.

HEVATSKO.

Vrnitev umetnikov s fronte. Hrvatski kipar profesor Frančes in hrvatski slikar profesor Ivekovič, ki sta se nahajala po nalogu hrvatske deželne vlade na soski fronti, da tam dobita stike za umetniške načrte in ovekevečita udeležbo hrvatskih čet v tem gigantskem boju, sta se vrnila domov. Ivekovičevu delo "Predstražje v boju" je prevzela vojna uprava za armadni muzej.

Borojevič. Mesti Varaždin in Požega sta soglasno izvolila generala infanterije Svetožarja pl. Borojeviča za častnega meščana.

Smrtna kosa. V Zagrebu je umrl pomožni škof dr. Blaž Svin-derman, ki je ponovno nastopil tudi v hrvatski politiki. — Umrl je v Zagrebu odgovorni urednik uradnih "Narodnih Novin" Ivan Höfer. Ranjki si je stekel velike zasluge kot organizator hrvatske vladine tiskarne, ki je danes prvovrstni grafični zavod. Bil je tudi član zagrebskega mestnega sveta.

Rad bi izvedel za naslov svojega brata ALOJZIJA PENKO. Doma je iz vasi Parje pri St. Petru, Notranjsko. V Ameriki biva 12 let. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, naj mi javi, ali naj se mi pa sam oglašim. — Mike Penko, R. F. D. 1, Box 114, New Alexandria, Pa. (1-3-12)

Rad bi izvedel za naslov JOHNA URBANJA. Lansko leto sva bila skupaj na Graceton, Pa. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se sedaj nahaja, da mi javi, ali naj se pa sam oglašim. — Joseph Slak, R. F. D. 3, Box 140, New Alexandria, Pa. (1-3-12)

Kje je naju brat FRANK BAMBIC? Doma je iz Loškega potoka pri Travniku. V Družbenih državah biva v drugi kakih 20 mesecev, in sicer nekje v Minnesoti. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj ga naznani, ali se naj sam javi. — Mary in Johana Bambic, 231 West St., New York, N. Y. (30-11-2-12)

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v Minnesoti naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

LOUIS M. PERUSEK, ki je pooblaščen pobirati naročnino in ga rojakom toplo priporočamo.

S spoštovanjem
Upravništvo Glas Naroda.

NAZNANILO.

Društvo sv. Barbare postaja št. 9 v Cherokee, Kans., je na zadnji mesečni seji sklenilo, da se udeležijo vsi člani prihodnje seje dne 5. decembra. Kdor se ne udeležijo, mora plačati 50¢ v društveno blagajno; izvesti so le bolni člani in oni, ki imajo potne liste.

Z bratskim pozdravom
Frank Rezišnik, tajnik.

Rad bi izvedel za naslov svojega brata KAROLA MURN. Doma je iz Vavte vasi pri Novem mestu. Pred 5 leti je bival v Pittsburghu, Kan. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, naj mi javi, ali naj se mi pa sam oglašim. — John Murn, R. F. D. 1, Box 103, New Alexandria, Pa. (1-3-12)

Rad bi izvedel za FRANKA ČEHOVIN, doma iz Gabrš pri Senožcah na Notranjskem. Pred sedmimi meseci je bival na Thomas, W. Va., sedaj pa ne vem, kje se nahaja. Zatorej vljudo prosim rojake širom Združenih držav, naj mi blagovolijo naznati njegov naslov, oziroma naj se mi sam javi. — Frank Hreščak, 37 Wood Ave. Braddock, Pa. (30-11-2-12)

SLUŽBO DOBI

takoj Slovenka za hišna in kuhinjska opravila.

Jos. Nosse,
1226 E. 55. St., Cleveland, Ohio.
26-11-2-12)

EDINI SLOVENSKI SALOON
v Duluth, Minn.

Rojakom Slovencev naznanjam, da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. št. 413. Za obilen poset se priporočam.
JOS. SCHARABON.

Imam v zalogi

MOHORJEVE KNJIGE

za leto 1916.

Izšlo je šestero knjig in sicer:
1. Koledar za leto 1916.
2. Mesija, 2. zvezek.
3. Zgodovina c. in kr. pešpolka št. 17.
4. Zgodovina slovenskega naroda, 5. zvezek.
5. Slovenske večernice, 69. zv.
6. Trojka, povest, namesto molitvenika.

En iztis knjig po pošti stane \$150, za naročnike v Pittsburghu, Clevelandu in Chicagu pa samo \$130 ker v teh mestih imam zalogo. Sprejemam tudi udmino za prihodnje leto, ki znaša samo en dolar.

ALOIS SKULJ,

P. O. Box 1402. N. Y. City.

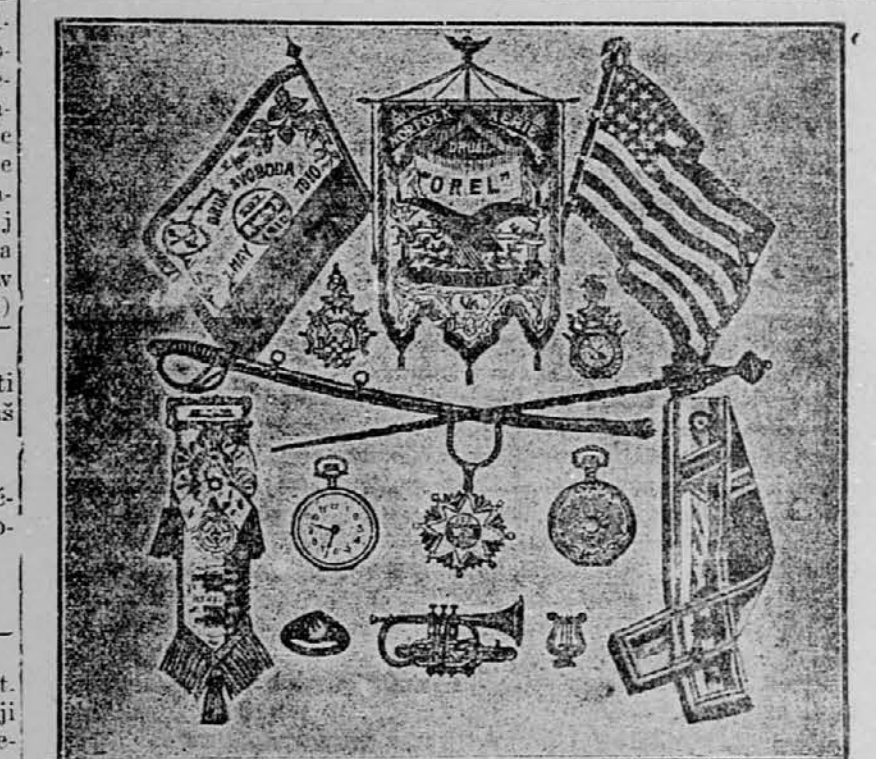
HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravilo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravku vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršne kdo zahteva brez nadaljnjega vprašanja.

JOHN WENZEL,

1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

dobite "GLAS NARODA" skoraj štiri mesece dnevno, izvenredni nedelji in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila s bojišča in razne ali-ke. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13.000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalje, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Uprisanje Vas stane le 2c. pa si boste prihranili dolarje.

Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj.
IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328

ŽELODOČNE BOLEZNI

okorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in funkcionalne bolezni srca se lahko vspešno zdravijo privatno na domu in z majhnimi stroški.

Želimo tudi, da se seznanite z našim vspešnim načinom zdravljenja na domu takih bolezni kakor so sifilis, nečista kri, kožne bolezni, kapavica, živčna slabost, moška nemoč, semenotok, slabost možganov, kongestivna striktura, bolezni na mehurju in ledvicah in razne druge bolezni na spolno-urinar-nih organih na katerih mnogi moški toliko trpijo.

Zdravniška knjižica, katere šteje 96 strani, zastonj.

Pišite še danes po to knjižico in u njej boste našli enostavna fakta v razumljivem, materinskem jeziku. Ta knjižica je zaloga znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki bi jih moral znati vsak moški in vsaka ženska; posebno pa so ti podatki koristni tistim, ki mislijo na ženitev. Ako torej želite znati, kako bi dobili nazaj svoje staro zdravje in moč, pišite takoj po to brezplačno knjižico in zvedeli boste, kaj je potrebno glede te ali one bolezni. Ne pošiljajte denarja! — pošljite samo vaše ime in naslov na spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za kakšno ničevredna sredstva, temveč čitajte to knjižico, katera je kapiot k zdravju, in črpajte iz nje pravočasne nasvete in podatke. Pri tem lahko zveste, na čem vi trpite in kako se more vaša teškoča obvladati.

Kupon za brezplačno knjižico.

Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrežite in pošljite nam še danes. Plačajte potrebno poštino, da dobimo pismo o pravem času.

DR. J. RUSSELL PRICE CO.,

S. 1100, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.,

Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštino pristo.

Ime in priimek.....

Štev. in ulica ali Box.....

Mesto.....

Država.....

WATERLOO

Francoski spisala: Erckmann-Chatrian.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

21

(Nadaljevanje)

XIII.

Splošno veselje je trajalo še kakih pet ali šest dni. Imenovan je bil bivši župan, občinski odborniki ter vsi, katere se je pred par meseci odstavilo. Celo mesto, celo ženske, je nosilo majhne tribarvne kordone, katere so krojačice hitro sešile. Kdor je preje govoril proti korziškemu volku, je sedaj imenoval kralja Ludovika XVIII. le še lisico. Dne 25. marca se je vršila zahvalna maša, katere so se vdeležile vse oblasti v gail.

Po končani službi božji so dale oblasti mestnemu poveljstvu slovesen obred. Jaz sem šel na večer s Katarino na sprehod, da si ogledam celo stvar. Krog dolgih miz v hotelu pri "Mestu Metz" je sedelo do polnoči vse polno ljudi v uniformah ter fraku in nazdravljalo se je cesarju, ministrom, Franciji, miru in zmagi.

Kuzarci so zveneli in vse se je vršilo kot pozneje leta 1830 in 1848. Z eno besedo: ljudje ne izumajo ničesar novega ter poveljujejo onega, ki se je dvignil ter penizujejo onega, ki je padel.

Cesar pa gotovo ni imel nobenega časa, da bi izgubljal čas z zahvalami.

V uradni listu je bilo čitati, da hoče cesar mir, da noče vojne in da se je pobotal s svojimi tistimi, cesarjem Francosom. Cesarica se baje že vrača v Pariz.

Medtem pa je kljub temu dospelo povelje, naj se utrdi mesto ter odredi vse potrebne za obrambo.

Utrdbe mesta so že propadle in mi, ki smo bili oddaljeni od meje le par milj, bi morali pretrpeti prvi naval granat in karteč. Medtem pa je prišlo vsaki dan posebno povelje, naj ojači mesto zidovje, izčisti jarko in spravi topove v dober red.

Konec aprila se je ustanovilo v orožarni veliko delavnico za izboljšanje orožja. Iz Metza so prišli ženijski vojaki ter artileristi, ki so postavljali povsod merila. Živahno je bilo še bolj kot pred leti 1805—1813.

Sploh pa smo živeli v velikem razburjenju in Katarina in jaz sva večkrat s sosednjimi ustnicama gledala vse te priprave. Večkrat mi je tudi prišla misel, da bo treba mesto popravljati ur prijeti za puško in ta misel me je napravila zelo žalostnega.

Vedno bolj in bolj se me je oprijemala otožnost, da je gospod Gulden, ki se je videl takega, večkrat rekel:

— No, Jozef, glavo pokonci. Vse se bo še dobro končalo.

Hotel je zopet delati mi pogum, a jaz sem si mislil sam pri sebi:

— Da to rečeš seveda le z namenom, da me potolažiš, a kdor ni čep, mora videti, kam vodi cela stvar.

Vse se je razvijalo tako naglo, da je kar deževalo dekretov, a vsi so bili okrašeni s cvetkami visokodonečnih fraz. Tedaj se je izvedelo, da bodo dobili polki nazaj svoje stare številke, — ki so se v tolikih vojnah proslavile in pokrile s slavo. Brez vsake posebne brihtnosti je vsakdo izprevidel, da bo treba za številke tudi regimente, ki bi jih nosili. Ker pa to še ni zadostovalo, se je nadalje izvedelo, da se bo ustanovilo nadaljnje kadre z namenom, da se spravi v službo na polovico plače postavljene častnike. V resnici pa se je zgodilo to z namenom, da se spravi skupaj čim več vojakov, ki naj bi potem odkorakali. Ko sem jaz vse to premislil, sem izgubil vse zaupanje, da stvarno se je nepejstano glasilo: — Mir! Mir! Sprejeli smo pariški mir.... Na Dunaju zbrani cesarji in kralji so se pobotali z nami....

Cesarica in princ se vračata v Pariz! — Čim večkrat so se ponavljala ta poročila, tem bolj nezaupen sem postajal. Gospod Gulden pa je zastojal govoril proti meni:

— Imenovan je Carnot-a, ki je dober patriot.... Carnot ga bo odvrčal od vojskovanja....

Lahko mi je govoril še toliko in toliko teh stvari, jaz sem si v notranjem vedno rekel:

— Vsi ti kadri vendar niso tu za nič in zopet nič.... Te kadre je vendar treba izpolniti.

Nadalje se je izvedelo, da bo stopilo deset tisoč mož elitnih čet v staro gardo in da se bo reformiralo lahko artilerijo. Da koraka lahka artilerija za armadami, ve vsakdo. Ona ni za to tukaj, da ostane za zidovi in da brani mesta. Takoj ni je prišla misel in še tisti večer sem si nisen mogel kaj, da ne bi povedal tega Katarini, kateri sem dosedaj še vedno prikrival svoje domneve. V tem slučaju pa je šlo to preko mojih moči.

Ona ni ničesar odgovorila, iz česar je bilo razvidno, da je pametna ženska in da je mislila kot jaz. Vse to je zelo potlačilo moje navdušenje za Napoleona. Včasih sem si rekel pri delu:

— Prav gotovo bi si rajše z okna ogledoval procesije kot pa se pretepal z ljudmi, katerih sploh ne poznam. Tak pogled me vsaj ne velja ude in če bi me to že preveč dolgočasilo, bi lahko napravil izlet v Vierwinden.

Moja slaba volja je postala še veliko večja, ker nas teta Grete ni nič več obiskala izza zadnjega spora z gospodom Guldenom. Bila je zelo trdovratna ženska, ki je držalo svojo trmo ter se ni leta in leta približala ljudem, s katerimi se je bila sprla. In vendar je bila naša mati in odpustiti smo ji morali, kajti želela je gotovo naše najboljše. Pa kako naj bi storili to, ne da bi se obenem zamerili gospodu Guldenu?

To je bila najina težava. Teti Grete smo bili dolžni svojo ljubezen, a veliko spoštovanje smo bili dolžni tudi onemu, ki naju je smatral za svoje otroke ter nas je vsaki dan obsipal s svojimi dobrotami.

Ta misel naju je napravila zelo žalostne in jaz sem se sklenil povedati gospodu Guldenu, da sva oba republikanskega mišljenja, da pa vendar spoštujemo svojo mater ter da bi jo rada obiskala. Jaz nisem vedel, kako bo sprejel to najino izjavo, ko sva šla nekega nedeljskega jutra ob osmih navzdol ter našla izvrstnega moža ravno pri tem, ko se je oblačil. Bil je videti zelo dobre volje ter je rekel proti nama:

— Otrcoi, že skoro mesec dni nas ni teta Grete več obiskala. Ona je trdovratna. Ne, pa bom jaz pametnejši ter popustil. Med ljudmi, kot smo mi, ne sme obstajati nobenega oblaka. Takoj po zajutruku bomo šli vsi skupaj v Vierwinden ter jo pošteno ozmerjali kot trdovratnico, katero pa kljub njeni napaki ljubimo. Videli boste, kako se bo sramovala!

Smejal se je, dočim svo bil midva globoko ginjena ter je rekla Katarina:

— Kako ste vendar dobri, gospod Gulden! Kdor bi ne ljubil vas, bi moral imeti zelo slabo sree.

— O, — je rekel on nasprotno, — kar storim jaz, je samoposebi razumeno. Ali naj bi ostali radi par besed ločeni drug od drugega? Izkušnja uči, da stori bolj izkušeni vedno prvi korak in rečem vama, da stoji pisano celo v človeških pravicah, da je treba vzdržati edinstvo med poštenimi ljudmi.

Nadvedba človeških pravic je bila vedno njegova zadnja beseda. Lahko si mislite, kako veliko je bilo najino veselje! V svojem veselju razburjenju ni mogla Katarina niti pričakovati konca zajutruka, temveč je hitela sem in tja ter znašala skupaj stvari, katere je potreboval gospod Gulden.

On jo je zadovoljno opazoval ter jo konečno objel, rekoč:

— O, jaz sem dobro vedel, da te bo napravil ta moj korak srečno in raditeka ni treba izgubljati nobenega trenutka ter odkorakati.

Odšli smo vsi trije skupaj. Vreme je bilo zelo prijetno. Gospod Gulden je dostojanstveno ponudil roko Katarini kot je storil to vedno v mestu in jaz sem korakal v svojem srčnem veselju za obema. Tu sem imel pred seboj bitja, ki so mi bila najdražja na svetu in mislil sem si, kaj pač bo rekla teta Grete. Šli smo skozi vrata in ne da bi se preveč prenežlili, smo bili dvajset minut za tem pred vratni tetine hiše.

Bilo je nekako ob 10. zjutraj. Ker sem šel od gostilne "La Route-lete" nekoliko naprej, sem prišel prvi skozi hodnik ter pogledal skozi okno, da vidim, kaj dela teta.

Sedela je ravno meni nasproti pri ognjišču, na katerem je gorel ogenj. Pri tem je predla ter zrla otožnega obraza v tla, dočim so padali njeni sivi lasje na tilnik.

Ko sem jo videl sedeti tako samo, sem si mislil: — Uboga teta Grete! Gotovo misli na nas ter skriva svojo jezo. Res, žalostno življenje mora biti, če je človek sam ter ne vidi svojih otrok.

To mi je naravnost stiskalo sree. V istem trenutku pa so se odprla vrata s ceste in vstopila sta oče Gulden in Katarina, dočim je rekel prvi povsem zadovoljno:

— Ker nas nič več ne obiščete, vam moram jaz pripečjati vašo otroka, da vas objamem. Sedaj pa nam boste pripravili dobro jed, kaj ne? To pa naj vam bo za šolo.

Kljub svojemu veselju razpoloženju je bil videti resen. Kakor hitro ju je teta zagledala, je vstala ter objela Katarino. Nato je omahnila na prsa očeta Guldena ter skrila na njih svoj obraz.

(Nadaljuje se)

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

62 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NAROD

VSAKOVRESTNE TISKOVINE

IZVRŠUJE PO NIZKIH

CENAH.

DELO OKUSNO

IZVRŠUJE PREVODE V

DRUGE JEZIKE.

UNJSKO ORGANIZIRANA

POSEBNOST 80:

DRUŠTVENA PRAVILA,

OKROŽNICE — PAMFLETI,

CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POSILJATE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, obiskalci in državljani o knjigi Berta pl. Suttnerja

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolaevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga sele splova na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštvu boljše časi. Kratkotako: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovnik: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Stajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem sazelel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v Solah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Mart: — To je najboljša čarjivna knjiga, kar sem bil kdaj bral....

C. Neumann Neff: — To je najboljša knjiga, kar se jih spisal ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom davil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom poslal. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli kje križarstvo in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Sedaj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na prečestljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročanje je pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street,

New York City, N. Y.

NAKNAJILLO.
Rojakom v državah Illinois in Wisconsin namenjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

M. FRANK MEN
ateri je opravičen pobirati naročmo za list "Glas Naroda" in in jati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo. Upravništvo "Glas Naroda"

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industrien and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnali.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvornikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostiln.

Daje se informacije v natanljazacijskih zadevah: kako: postati državljani, kjer se oglašiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenec na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI

DEPARTMENT

(State Department of Labor)

BUREAU OF INDUSTRIES

AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprti vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldna in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uveljavljeno in znano je v Evropi in Ameriki, kakor tudi v vsaki državi, ki ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d. V zalogi imamo tudi Stensko mapo cele Evrope \$1.50. Veliko stensko mapo, na eni strani Zjednjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50. Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

1092 E. 64th St., Cleveland, O.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij
vseh posestev vseh veselij.

Obsega 11 raznih zemljevidov

na 20tih straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palca velika

Cena samo 25 centov

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravn otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

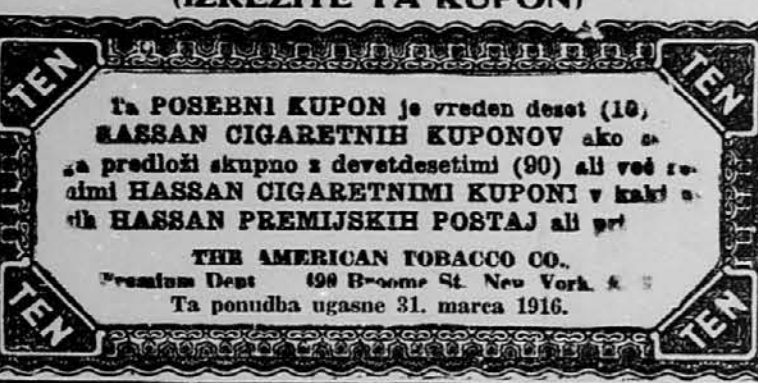
82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov

(IZREŽITE TA KUPON)

TA POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako a predloži skupno s devetdesetimi (90) ali več re-almi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kateri a HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.
Premium Dept 199 Broadway St. New York, N. Y.
Ta ponudba ugasne 31. marca 1916.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d. V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjednjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do turega se je prepričal, da dospejo denarne pošiljlatve tudi sada, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljlatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$15.20 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.